

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra romanistiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE A JEJICH VLIV NA ROZVOJ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Autor bakalářské práce: **Veronika Zázvorková**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michal Vančura, Ph.D.**

České Budějovice

2006

JIHOČESKÁ UNIVERZITA

Anotace

Název bakalářské práce:	Přímé zahraniční investice a jejich vliv na rozvoj Moravskoslezského kraje
Název práce v anglickém jazyce:	Foreign direct investments and their influence on the development of Moravian-Silesian
Region	
Katedra:	Katedra romanistiky
Studijní obor:	Aplikovaná filologie: Anglický jazyk a francouzský jazyk pro administrativu EU
Vedoucí bakalářské práce:	Mgr. Michal Vančura, Ph.D.
Autor bakalářské práce:	Veronika Zázvorková

Bakalářská práce se věnuje problematice přímých zahraničních investic v České republice s důrazem na Moravskoslezský kraj. V první části se zabývá investičními pobídkami v ČR, mapuje jejich vývoj, udává základní typy pobídek a pobídkových systémů a analyzuje je v praxi.

Druhá část se soustředí na přímé zahraniční investice (PZI) a na vývoj přílivu PZI do České republiky – množství, sektor, země původu aj. Třetí část je věnována průmyslovým zónám s důrazem na zóny a investory v Moravskoslezském kraji.

Poslední část je věnována problémům a přínosům konkrétních investic s velkým vlivem na rozvoj Moravskoslezského kraje. Udává, jaké dopady dané investice přinesly, k jakým změnám v současnosti dochází, a k čemu se možná do budoucna schyluje.

Annotation

Title of bachelor work:	Foreign direct investments and their influence on the development of Moravian-Silesian
Region	
Department:	Department of Romance studies
Specialization:	Applied philology: English and French language for the administration of the EU
Supervisor:	Mgr. Michal Vančura, Ph.D.
Author:	Veronika Zázvorková

The bachelor work is concerned with the question of foreign direct investments in the Czech Republic (CR) with an emphasis on the Moravian-Silesian region. In the first part, it deals with the investment incentives in CR, describes their development, states basic types of incentives and incentive schemes and analyzes them in practice.

The second part concentrates on foreign direct investments (FDI) and on the development of FDI inflow to the Czech Republic – quantity, sector, country of origin. The third part is devoted to industrial zones with an emphasis on the zones and investors in the Moravian-Silesian region.

The last part discusses the problems and benefits of concrete investments with a significant influence on the development of the Moravian-Silesian region. It states effects brought by the investments in past, up to date changes occurring at present and things that may possibly come in future.

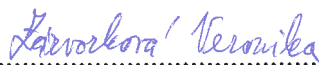
Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Michalu Vančurovi, Ph.D. za jeho cenné odborné rady, podnětné připomínky a všestrannou pomoc při jejím vypracování.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Přímé zahraniční investice a jejich vliv na rozvoj Moravskoslezského kraje“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Českých Budějovicích dne 21.4.2006

.....

Podpis studenta

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Stručný přehled literatury dotýkající se problematiky přímých zahraničních investic	9
3	Investiční pobídky v České republice	11
3.1	Vývoj systému pobídek v České republice	11
3.2	Druhy investičních pobídek a pobídkové systémy	13
3.3	Pobídkové systémy v praxi	17
3.3.1	Pobídkový systém pro projekty v oblasti center strategických služeb a technologických center	17
3.3.2	Pobídkový systém pro Program pro podporu tvorby nových pracovních míst	19
3.3.3	Pobídkový systém pro projekty ve zpracovatelském průmyslu.....	20
4	Přímé zahraniční investice	22
4.1	Vývoj přílivu PZI do České republiky od roku 1993 po současnost	23
5	Průmyslové zóny.....	30
6	Investice V Moravskoslezském kraji	36
6.1	Hyundai – průmyslová zóna Nošovice	36
6.1.1	Přínosy investice	37
6.1.2	Negativní dopady	39
6.2	Prodej Nové Huti – Ostrava	40
6.2.1	Dopady investice.....	41
6.3	Drobnější investice v Moravskoslezském kraji	43
6.3.1	Pila v Paskově	43
6.3.2	Bang & Olufsen	43
6.3.3	Blanco CZ	44
6.3.4	IVG Colbachini CZ.....	45
6.3.5	Brose CZ	45
6.4	PZI v kraji	46
7	Závěr	50
8	Seznam použité literatury.....	52
9	Přílohy	57

1 Úvod

Problematika přímých zahraničních investic je celosvětově velmi zajímavá a aktuální, protože každá ekonomika se chce pokud možno rozvíjet a sama také získávat prostředky na případné investice. Práce na téma „Přímé zahraniční investice a jejich vliv na rozvoj Moravskoslezského kraje“ je na Moravskoslezský kraj zaměřena z toho důvodu, že z Moravskoslezského kraje pocházím. Proto mě zajímalo, jak velký vliv mohou přímé zahraniční investice na kraj mít a jak se jejich vliv projeví.

Cílem mé práce je zanalyzovat příliv PZI do České republiky, především do Moravskoslezského kraje. Další dva dílčí cíle spočívají v analýze pobídkového systému v ČR a také v analýze konkrétních dopadů investic v kraji. I když právě vyřešení nezaměstnanosti je hlavním cílem těch, kteří investice do krajů lákají, já osobně se domnívám, že vliv na nezaměstnanost v Moravskoslezském kraji není ve srovnání s výší PZI v tomto kraji až tak velký a významný, jak by se mohlo zdát.

Pro problematiku PZI je nejprve nutné seznámit se se základními pojmy a skutečnostmi. Proto se v první části zabývám především investičními pobídkami, které vlastně svým způsobem představují hnací motor pro většinu přímých zahraničních investic. Jsou tím prvním impulsem, který způsobí, že společnost, která chce ve světě rozšířit své působení, se začne zajímat o danou zemi a oblast. Bylo nutné aspoň stručně nastínit vývoj investičních pobídek v ČR, protože ten pak částečně vysvětluje i vývoj přílivu PZI do republiky. V této části práce jsou uvedeny také základní typy pobídek a pobídkových systémů a jsou analyzovány v praxi.

Pobídky k nám tedy lákají PZI. Co přesně přímá zahraniční investice je, se dozvíme v druhé kapitole. Ta vysvětluje, z jakých částí se PZI skládá. Podstatná část kapitoly rozebírá vývoj přílivu PZI do České republiky. To co je pro nás zajímavé asi nejvíce, je výše a množství investic, které po naplánování byly v ČR skutečně realizovány. Dalším možným pohledem na PZI jsou sektory, do kterých investice povětšinou směřují, což ilustruje atraktivitu jednotlivých průmyslových odvětví. V neposlední řadě jsou PZI charakterizovány i zemí původu investice.

Navzdory tomu, že existuje více možností, jak investovat, v České republice převládají 2 typy investic. V rámci privatizace mnoho zahraničních společností vložilo svůj kapitál do některé z privatizovaných firem a odkoupilo v nich větš

menší nebo dokonce absolutní podíl akcií. Avšak privatizace není procesem bez konce a tak mají v České republice hlavní slovo investice na zelené louce. K takovýmto investicím, je zapotřebí prostor, který zajišťuje stát společně s agenturou CzechInvest. Těmto prostorám se říká Průmyslové zóny. Většinou je zóna nakonec zaplněna několika menšími investory, ale pokud jde o velkou investici, stává se, že celou zónu obsadí pouze 1 společnost. Třetí část práce je tedy věnována průmyslovým zónám obecně, v rámci Moravskoslezského kraje ale udává i konkrétní obsazení zón, jejich rozlohu a různé další dílčí údaje.

V poslední části se zabývám velmi důkladně dvěmi největšími investicemi v Moravskoslezském kraji. Jedná se o investice automobilky Hyundai Motor Company a ocelářské firmy Mittal Steel. Ty jsou doplněny mikroanalýzou dalších menších investic. Ve všech případech se snažím uvést podstatné kladné i záporné dopady na kraj. U menších investic není jejich dopad na regionální úrovni až tak velký, ale v lokálním měřítku jsou dopady dostatečně významné.

2 Stručný přehled literatury dotýkající se problematiky přímých zahraničních investic

V zahraniční literatuře se problematika přímých zahraničních investic začala objevovat již v osmdesátých letech, i když nijak systematicky. Jednalo se zejména o ekonomické aspekty investic a přímé zahraniční investice zde byly zmiňovány pouze okrajově. (Krugman, 1979; Massey, 1981; Dunning, 1981) Ekonomické a politické změny, které nastaly na přelomu osmdesátých a devadesátých let dvacátého století ve státech „východního bloku“, nastartovaly zvýšený zájem investorů o tento region, zároveň ale i o další tzv. tranzitní země. Rovněž rozšiřující se světový trh a postupující globalizace vyvolala velký „hlad“ po investicích. S dynamicky se rozvíjejícím investičním prostředím (ať již na globální, nebo regionální úrovni) souvisí i velký zájem ekonomických periodik o problematiku investic, zahraničních zejména. V devadesátých letech se objevuje velké množství článků a monografií, které definují základní premisy a popisují hlavní toky PZI mezi jednotlivými státy. (Blomström, Kokko and Zejan, 2000) Objevují se i první práce, které se zabývají dopady PZI na konkrétní regiony. (Blomström and Kokko, 2003) Pro oblast střední Evropy můžeme uvést např. Pavlínek P. and Smith A. (1998), Hunya G. (2002).

V české ekonomické literatuře se téma přímých zahraničních investic ve větší míře objevuje až ve druhé polovině devadesátých let v souvislosti se zesilujícím přílivem PZI do České republiky. Z českých autorů se problematice přímých zahraničních investic věnuje např. A. Zemplinerová, V. Benáček (1997); E. Kalínská (1999/5); V. Benáček (2000); M. Jarolím (2000); A. Zemplinerová, M. Jarolím (2001). Kočenda E. (2001). Vývoj investičního prostředí v České republice popsal např. V. Petříček (2003). Systematičtěji se tématem přímých zahraničních investic ve svých publikacích zabývá M. Srholec, ať už jsou to díla psaná zpočátku společně s M. Plojharem (2003, 2004) nebo další díla, jejichž autorem je už pouze M. Srholec (2003b, 2003c, 2003d, 2004b, 2004c, 2004d), který své úsilí zmapovat detailně tuto problematiku završil publikací „Přímé zahraniční investice v České republice, Teorie a praxe v mezinárodním srovnání“ (2004). Regionální aspekty PZI jsou v literatuře zatím spíše opomíjeny, za zmínku stojí zejména práce M. Viturky (2000).

Spoustu velmi užitečných informací k tomuto tématu poskytují taktéž internetové servery. Například doména vládní organizace pro podporu investic a

podnikání CzechInvest (www.czechinvest.cz) se soustředí právě na přímé zahraniční investice a záležitosti s tímto spojené. Poskytuje přehled informací k jednotlivým problémům. Jsou zde však ke stažení také přehledné tabulky a obsáhlejší dokumenty nebo případové studie. Sekci informací, které se vztahují k přímým zahraničním investicím lze nalézt taktéž na oficiálních stránkách České národní banky (www.cnb.cz). Jako zdroj informací se dají použít i stránky Ministerstva průmyslu a obchodu (www.mpo.cz), Ministerstva financí ČR (www.mfcr.cz) nebo Ministerstva pro místní rozvoj (www.mmr.cz). Analytické materiály ve formě rozsáhlejších studií na dané téma poskytuje portál www.newton.cz. Na adrese www.businessinfo.cz se nachází dostatek méně či více podrobných článků k aktuálním událostem ve sféře obchodu a investic a jsou zde k dispozici i základní informace k dané problematice nebo odkazy na relevantnější zdroje.

V mezinárodním měřítku jsou hlavními zdroji informací statistické publikace a tabulky dat např. organizace OECD (www.oecd.org). Nezanedbatelným zdrojem dat jsou stránky UNCTADu - Konference OSN pro obchod a rozvoj (www.unctad.org). Tato organizace každoročně publikuje např. výroční zprávy o investicích, tzv. WIR tj. World Investment Report.

3 Investiční pobídky v České republice

Investiční pobídky jsou standardním způsobem stimulace přílivu investičních aktivit. Jinými slovy jsou způsobem, jak přilákat do ČR zahraniční investory, kteří by u nás za jiných okolností třeba vůbec neinvestovali. Konkrétně představují v různých formách vládní podporu pro potenciálního budoucího investora. Mají podporovat zavádění nebo rozšiřování výroby v oblasti zpracovatelského průmyslu a projekty v oblasti strategických služeb a technologických center.

3.1 Vývoj systému pobídek v České republice

Česká republika se od roku 1990 stala plně demokratickou zemí a vytvářela stále lepší podmínky pro podnikatelské aktivity. Zahájená jednání o vstupu ČR do Evropské unie (leden 1996) a vstup ČR do NATO (březen 1999) posílily pozici České republiky jako výhodného prostoru pro investování ve střední Evropě (<http://info.plzen-city.cz>, 23. 2. 2006). Do roku 1998 neměla Česká republika ucelenou politiku na podporu přímých investic, ani zavedený systém investičních pobídek. Příliv zahraničních investic byl realizován zejména díky ekonomicky a politicky stabilnímu prostředí v porovnání s okolními zeměmi. Zavedením investičních pobídek v těchto zemích se však situace změnila a Česká republika začala mezi těmito zeměmi ztrácet svou pozici. (www.strukturalni-fondy.cz, 23. 2. 2006) Pro zvýšení konkurenceschopnosti českého průmyslu proto vláda ČR v roce 1998 vypracovala a schválila systém investičních pobídek pro zahraniční i domácí investory.

Poskytování investičních pobídek investorům bylo zahájeno na základě usnesení vlády č. 298 ze dne 29. dubna 1998, a to cestou pilotních projektů do zpracovatelského průmyslu. Tento systém byl v následujících dvou letech na základě získaných zkušeností rozvinut a zdokonalen ve vládních usneseních č. 844 ze dne 16. 12. 1998 a č. 544 ze dne 31. 5. 1999. Vyvrcholením celé snahy o ucelený systém investičních pobídek bylo schválení zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, který nabyl účinnosti dne 1. května 2000 a jeho následné aktualizace ve znění zákona

č. 453/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb. a zákona č. 280/2004 Sb. Právní úprava investičních pobídek je obsažena v dalších zákonech, zejména zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (www.mfcr.cz, 25. 2. 2006). Výhody plynoucí z investičních pobídek byly selektivně udělovány těm investorům, kteří splňovali určitá, vládou stanovená kritéria. Během udělování pobídek se změnila některá kritéria udělování. Např. minimální výše investice byla snížena z 25 mil. USD na 10 mil. USD, tak aby tyto investiční pobídky zůstaly konkurenceschopné oproti sousedním zemím (www.newton.cz, 24. 3. 2006). Zákon č. 72/2000 Sb. byl akceptován Evropskou komisí, čímž došlo k vytvoření transparentního a plně důvěryhodného právního rámce pro poskytování investičních pobídek v ČR přehledného jak pro domácí a zahraniční investory, tak i pro zainteresované ústřední orgány státní správy. Podle tohoto zákona byl Systém investičních pobídek určen pouze pro obory zpracovatelského průmyslu.

V rámci systému investičních pobídek byly přijaty dva doprovodné programy - Program podpory subdodavatelů (1999) a Program podpory rozvoje průmyslových zón (1999). Cílem prvního programu je zintenzívnit a prohloubit kontakty mezi domácími subdodavateli a nadnárodními firmami, které plánují investovat v ČR nebo zde již působí. Program rozvoje průmyslových zón se prostřednictvím podpory obcím snaží zajistit připravenou průmyslovou zónu pro konkrétního investora, který uplatnil nárok na investiční pobídky. (www.mfcr.cz, 23. 2. 2006)

Dne 5. června 2002 byly vládním usnesením č. 573 schváleny Rámcový program pro podporu strategických služeb a Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center (www.mpo.cz, 25. 3. 2006), čímž byl rozšířen systém investičních pobídek v České republice. Strategickými službami jsou vybrané typy služeb především centra zákaznické podpory, centra sdílených služeb, centra pro vývoj softwaru, expertní a řešitelská centra a servisní centra. Rychlý rozvoj v oblasti informačních technologií, telekomunikací, internetu, center sdružených služeb, softwaru i výzkumu a vývoje přispívá u vyspělých států světa k mnohem dynamičtějšímu rozvoji těchto služeb než samotného tradičního zpracovatelského průmyslu. (www.mfcr.cz, 23. 2. 2006)

3.2 Druhy investičních pobídek a pobídkové systémy

Hospodářská politika mnoha států se kloní ke vstřícnému přístupu a aktivní podpoře globálních přímých investorů investičními pobídkami (hlavně tzn. investic na zelené louce), přičemž ostatní investice (např. portfoliové) nijak zvlášť nepodporuje. Motivem aktivní hospodářské politiky je ovlivnit lokalizační rozhodování investora a získat tak některý z následujících pozitivních efektů:

- objem investovaného kapitálu a dopad na růst ostatních investic;
- tvorba pracovních míst, získávání dovedností a kvalifikace;
- strukturální změna a posun po technologickém žebříčku;
- technologický transfer;
- růst exportní výkonnosti a nahrazování importů;
- regionální rozvoj (vznik tzv. clusterů).

(www.newton.cz, 24. 3. 2006)

Teoreticky bychom mohli říci, že rozlišujeme dvě základní kategorie investičních pobídek, do kterých můžeme zařadit již specifické pobídky. Nepřímými pobídkami jsou nejrůznější daňové úlevy pro investora a pak přímá podpora ve formě finanční injekce. Jedná se tedy o **fiskální** pobídky a **finanční** pobídky. Fiskální pobídky neznamenaají přímý tok peněz z rozpočtů do podnikatelského sektoru. Nepůsobí okamžitě, ale až v okamžiku, kdy firma začne dosahovat zisk. Finanční pobídky již znamenají tok finančních prostředků (www.businessinfo.cz, 25. 2. 2006). Nejpoužívanější investiční pobídky jsou:

Přímá podpora na:

- investiční výstavbu;
- nákup technologie;
- výzkum a vývoj;
- tvorbu pracovních míst, rekvalifikaci pracovní síly;
- nákup pozemků a zavedení infrastruktury;
- úvěrovou politiku – nižší úroky, delší doba splatnosti, garance státu.

Nepřímá podpora:

- daňová úlevy;
- celní úlevy;
- úlevy v předpisech.

(www.newton.cz, 24. 3. 2006)

Srovnáme-li například investiční pobídky pro průmyslové investice v České republice, Maďarsku, Polsku a Slovensku dle informací CzechInvestu z roku 2003, zjistíme, že jsou si v mnoha ohledech opravdu podobné. Ze srovnání vyplývá, že v jednotlivých zemích jsou si velmi podobná jak kritéria k získání pobídek, tak jednotlivé pobídky.

Konkrétně v ČR se pobídkový systém člení na 3 podsystémy, z nichž každý využívá trochu odlišné pobídky. Jedná se tedy o Pobídkový systém pro projekty ve zpracovatelském průmyslu, Pobídkový systém pro projekty v oblasti center strategických služeb a technologických center a posledním je Pobídkový systém pro Program pro podporu tvorby nových pracovních míst.

a) Pobídkový systém pro projekty ve zpracovatelském průmyslu

Pobídkový systém pro zpracovatelský průmysl byl zaveden v roce 1998 a podrobněji jej upravuje již zmíněný zákon č. 72/2000 Sb.. Pobídky v tomto systému mohou získat investoři zavádějící novou výrobu nebo rozšiřující stávající výrobu v oblasti zpracovatelského průmyslu v případě investice vyšší než 100 mil.

Pobídky, jež investor může v rámci tohoto systému získat, jsou tyto:

- *slevy na daních z příjmů právnických osob*
 - Nově vzniklé společnosti mohou mít úplnou slevu na dani z příjmu (daňové prázdniny) až po dobu 10 let, expandující společnosti mají nárok pouze na částečnou slevu na dani z příjmu taktéž až po dobu 10 let.
- *hmotná podpora vytvářených nových pracovních míst*
 - 200 tis. Kč na jedno nové pracovní místo v regionech s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v ČR + 50 tis. Kč, zaměstná-li se na takovém místě osoba se zdravotním postižením nebo uchazeč o zaměstnání, který byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 6 měsíců
 - 100 tis. Kč na jedno nové pracovní místo v regionech s mírou nezaměstnanosti o 25 % vyšší než celostátní průměr + 25 tis. Kč, zaměstná-li se na takovém místě osoba se zdravotním postižením nebo uchazeč o

zaměstnání, který byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 3 měsíců

- *hmotná podpora na školení a rekvalifikace zaměstnanců*
 - ve výši 35 % nákladů na školení v regionech s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti
- *poskytnutí pozemku vybaveného infrastrukturou za zvýhodněnou cenu*
- *převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu*
 - převod pozemků dle § 17 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to za ceny zjištěné podle § 11 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu.

b) Pobídkový systém pro projekty v oblasti center strategických služeb a technologických center

Technologická centra se zabývají inovačními aktivitami přinášejícími vylepšení výrobků a technologií využívaných ve výrobě.

Strategické služby představují služby s mezinárodním zaměřením, s vysokou přidanou hodnotou, podporující zaměstnanost kvalifikovaných expertů v centrech pro vývoj softwaru, odborných řešitelských centrech, centrech pro opravu špičkových technologií, centrech sdílených služeb, centrech zákaznické podpory (např. „call centra“) a ústředí nadnárodních firem.

Pobídkový systém v této oblasti začal fungovat o něco později (v roce 2001) než pobídkový systém pro zpracovatelský průmysl a nyní se řídí **Rámcovým programem pro podporu technologických center a center strategických služeb**, který je účinný od 17. 2. 2004. Pobídky, jež investor může v rámci tohoto systému získat, jsou tyto:

- *Dotace na podnikatelskou činnost až do 50 % (resp. 65 % u malých a středních podniků) uznatelných nákladů, kterými jsou:*
 - bud'** investice do hmotného a nehmotného majetku pořízeného za období prvních 5 let **nebo** dvouleté hrubé mzdy zaměstnanců zaměstnaných do 3 let
- *Dotace na školení a rekvalifikaci*

- dotace až do výše 35 % nákladů na zvláštní školení a 60 % nákladů na všeobecné školení, maximálně však 100 tis. Kč, resp. 150 tis. Kč na jedno pracovní místo, v závislosti na celkovém počtu nově vytvořených pracovních míst

c) **Pobídkový systém pro Program pro podporu tvorby nových pracovních míst**

Formy podpory jsou určeny pro projekty nad 10 mil. Kč uskutečněné v regionech s nezaměstnaností za uplynulá dvě pololetí vyšší než 14 %. Investoři mohou o podporu žádat podle **Programu pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností**, schválený vládou ČR Usnesením č. 566/2004 dne 2. 6. 2004. Pobídky, jež investor může v rámci tohoto systému získat, jsou tyto:

- *Finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst*
 - až 200 tis. Kč na jedno nové pracovní místo. Celková hodnota této finanční podpory nesmí překročit 50 % (resp. 65 % u malých a středních podniků) z uznatelných nákladů jimiž jsou dvouleté hrubé mzdy zaměstnanců.
- *Finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců*
 - ve výši až 35 % nákladů na školení – max. 30 tis. Kč na jednoho zaměstnance

Investiční pobídky jsou součástí státní (veřejné) podpory, a proto je třeba zvážit její maximální výši. Se zákonem o investičních pobídkách byl v roce 2000 rovněž schválen zákon o veřejné podpoře (59/2000 Sb.), který vychází z článku 92 Římské smlouvy o založení Evropského společenství a z Evropské dohody o přidružení ČR k EU. V České republice podléhá schvalování zákona o investičních pobídkách a schvalování jednotlivých případů udělování investičních pobídek kompetenci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Investiční pobídky jsou přidělovány na základě jistých kritérií, která stanovuje již výše zmíněný zákon 59/2000 Sb. Nejčastěji používaným kritériem udělování investičních pobídek je výše investované částky, a to bez ohledu na druh odvětví či zemi původu investora. Z hlediska povolené státní podpory mohou být zvýšené podpory poskytovány investorům, kteří investují v oblastech s vysokou nezaměstnaností, což se týká také Moravskoslezského kraje. Zde tito investoři mohou získat příspěvky, které se týkají přímo tvorby pracovních míst či rozvoje pracovních sil. V těchto oblastech jsou současně nižší nároky na splnění oprávněnosti obdržet státní podporu (až poloviční výše minimální investice pro kvalifikaci na žádost o investiční pobídky). Podle

evropského zákonodárství o omezení státní podpory a zákona o Veřejné podpoře (59/2000 Sb.) může vláda České republiky podpořit investice až do výše 50 % uznatelných nákladů. Za uznatelné náklady se počítají náklady na pořízení hmotných aktiv, z čeho. maximálně 25 % mohou tvořit náklady na pořízení nehmotných aktiv (www.newton.cz, 24.3.2006).

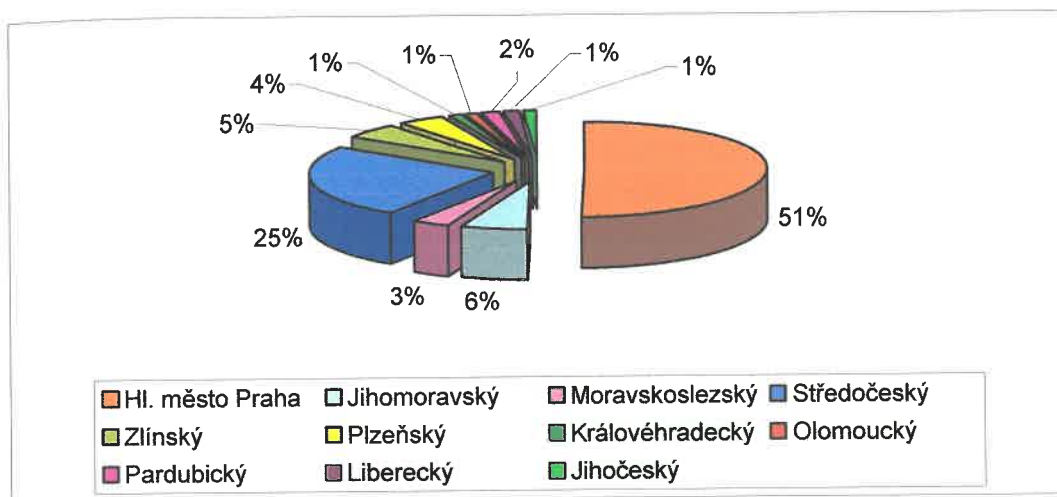
3.3 Pobídkové systémy v praxi

Podíváme-li se z bližšího pohledu na jednotlivé pobídkové systémy v praxi, nabídnou se nám poněkud určitější informace o tom, jaké dopady pobídky mohou mít nebo které druhy a jak moc a jsou mezi investory rozšířené.

3.3.1 Pobídkový systém pro projekty v oblasti center strategických služeb a technologických center

Investiční pobídky do technologických center a center strategických služeb byly od června 2001 do 28. 2. 2006 poskytnuty celkem 67 projektům. Dotace využili všichni investoři, ale prostředky na rekvalifikaci pouze 82 % z nich. Investice pocházely z různých evropských zemí ale např. i z Indie, USA a Japonska. Výrazný podíl investic tvořily projekty z České republiky (26,8 %). Vysoké procento projektů pocházelo také z Německa (22,3 %), USA (19,4 %) a Nizozemí (13,4 %). Z celkového objemu investic 13 625,51 mil. CZK 39,8 % proinvestovali Nizozemci, 19,2 % Češi a 14,2 % Němci. Jak se v oblasti technologických center a center strategických služeb dalo předpokládat, značnou část projektů pohltilo hlavní město Praha a dále Jihomoravský, Moravskoslezský a Středočeský kraj. Stejně tak nejvíce peněz směřovalo do těchto oblastí.

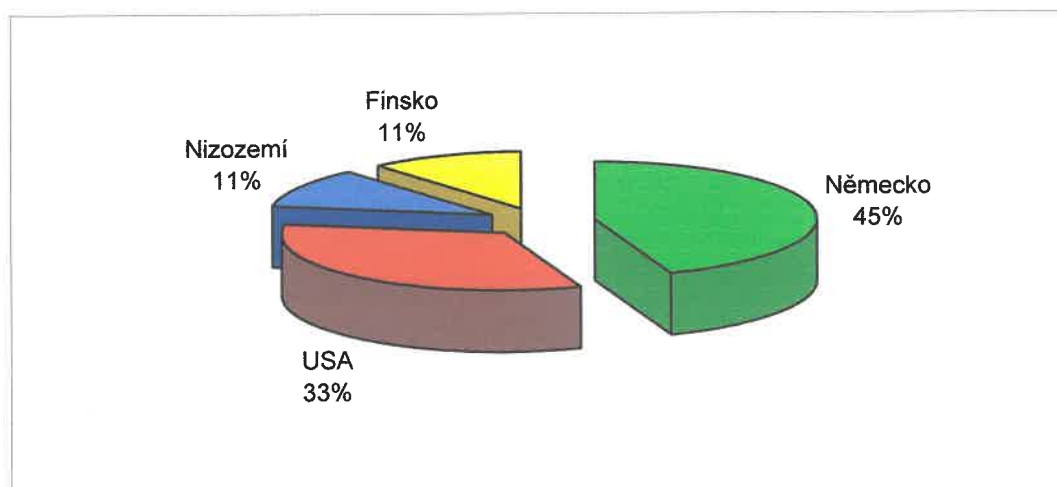
Graf č.1: Investice do technologických center a center strategických služeb v krajích od června 2001 do 28. 2. 2006

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (graf vlastní tvorba)

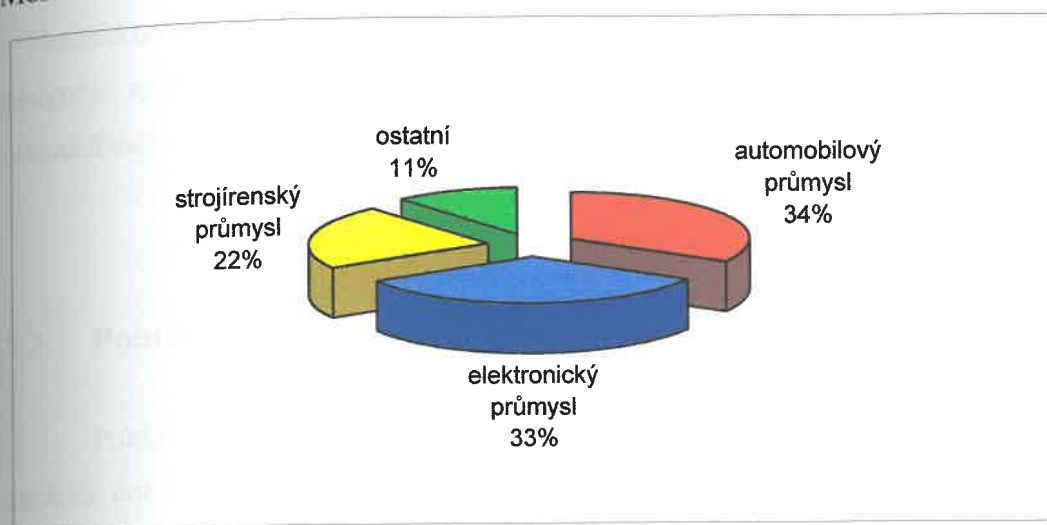
V Moravskoslezském kraji došlo uplatnění 9 projektů. Investoři přišli pouze ze čtyř zemí a jejich investice putovaly do čtyř průmyslových odvětví. V rámci kraje pak byly preferovány okresy Ostrava-město a Nový Jičín, což se odrazilo i na počtu nově vytvořených pracovních míst v těchto okresech. Výše investic se pohybovala od 15 mil. CZK do 125 mil. CZK.

Graf č.2: PZI do technologických center a center strategických služeb v Moravskoslezském kraji dle země původu (od června 2001 do 28. 2. 2006)

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (graf vlastní tvorba a výpočty)

Graf č.3: PZI do technologických center a center strategických služeb v Moravskoslezském kraji dle sektorů od června 2001 do 28. 2. 2006

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (graf vlastní tvorba a výpočty)

3.3.2 Pobídkový systém pro Program pro podporu tvorby nových pracovních míst

Za období 2. 6. 2004-28. 2. 2006 v rámci Programu na podporu tvorby nových pracovních míst, který byl vyhlášen na roky 2004-2006, bylo investičními pobídkami podpořeno 29 projektů. Všichni investoři využili podpory na nová pracovní místa, avšak podporu na rekvalifikaci zaměstnanců využilo jen 17 z nich. Důležitý fakt, který nesmíme opomenout, je, že mezi investory často figurují společnosti z České republiky. Konkrétně v 65,5 % případů. Druhou zemí, ze které k nám přišlo v rámci tohoto programu nejvíce investic, je Nizozemí. Nizozemští investoři však vytvořili nejvíce pracovních míst – 2 275. Dalšími investory byly společnosti z Německa, Rakouska, Slovenska, Španělska a Irska. Co se týče toho, do jakých krajů byly projekty situovány, jasně vedou Jihomoravský a Moravskoslezský kraj (13 a 10 projektů). Nejvíce pracovních míst vzniklo právě v Moravskoslezském kraji a to 65,7 % z celkového počtu 4 065 míst. Složení sektorů, do nichž investice putovaly, bylo velmi rozmanité. Nejčastěji projekty spadaly do strojírenského, potravinářského a kovozpracujícího průmyslu.

Jak už bylo řečeno, do Moravskoslezského kraje bylo situováno 10 projektů, z nichž 5 do okresu Bruntál a 2 do okresu Olomouc a zbytek 60 % investoři

pocházelo z České republiky. 20 % se podílelo Nizozemí, odkud přišla největší investice a to 405 mil. CZK. Díky nizozemské firmě ASUS Czech s.r.o. vzniklo v Moravskoslezském kraji 1 950 nových pracovních míst. Z hlediska finanční podpory využila polovina investorů jak podporu na pracovní místa tak na rekvalifikaci.

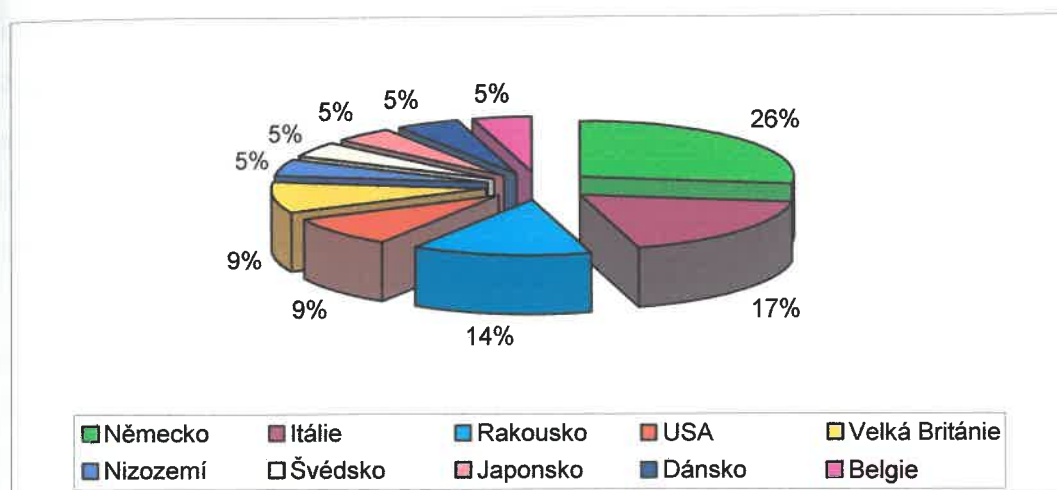
3.3.3 Pobídkový systém pro projekty ve zpracovatelském průmyslu

Pobídkový systém pro projekty ve zpracovatelském průmyslu funguje nejdelší dobu, a proto se mu také za období duben 1998 – 28. 2. 2006 podařilo přilákat v rámci českých pobídkových systémů největší počet investorů. Pobídky různého druhu byly poskytnuty konkrétně na 248 projektů po celé České republice. Drtivá většina investorů využila nějakou formu daňové úlevy, zatímco převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu zužitkovalo jen 2 % investorů a pozemek vybavený infrastrukturou za zvýhodněnou cenu byl poskytnut jen v 10,8 % případů. Téměř polovina projektů obdržela hmotnou podporu na tvorbu nových pracovních míst a víc než polovina na rekvalifikaci a školení zaměstnanců. Investiční pobídky obecně jsou považovány za veřejnou podporu, jejíž maximální výše je závislá na míře nezaměstnanosti okresu, který bude pro jednotlivé investice cílový. Nejnižší hranicí pro uznání veřejné podpory je, že míra nezaměstnanosti v daném okrese je minimálně o 25 % vyšší než celostátní průměr. (příloha: Veřejná podpora v ČR platná pro období 2002-2006)

Nejčastějšími investory do zpracovatelského průmyslu za uvedené období byly společnosti z Německa, České republiky, Japonska a Nizozemí. Největší objem investic proto logicky přišel také z těchto čtyř zemí. Ve srovnání s ostatními českými pobídkovými systémy můžeme konstatovat, že národnostní složení investujících subjektů je ve zpracovatelském průmyslu mnohem pestřejší. Jsou zde zástupci nejen 14 evropských zemí ale i zástupci z USA, Japonska, Kanady a Mexika. Podíl českých společností na počtu uskutečněných projektů je 16,9 % a na výši investovaných peněz 13,4 %, přičemž celkový objem investic činil 311 188,38 mil. CZK. Dalším rozhodně zajímavým údajem je 66 740 nových pracovních míst vytvořených v ČR. Investice se opět velice rozptýlily v různé míře

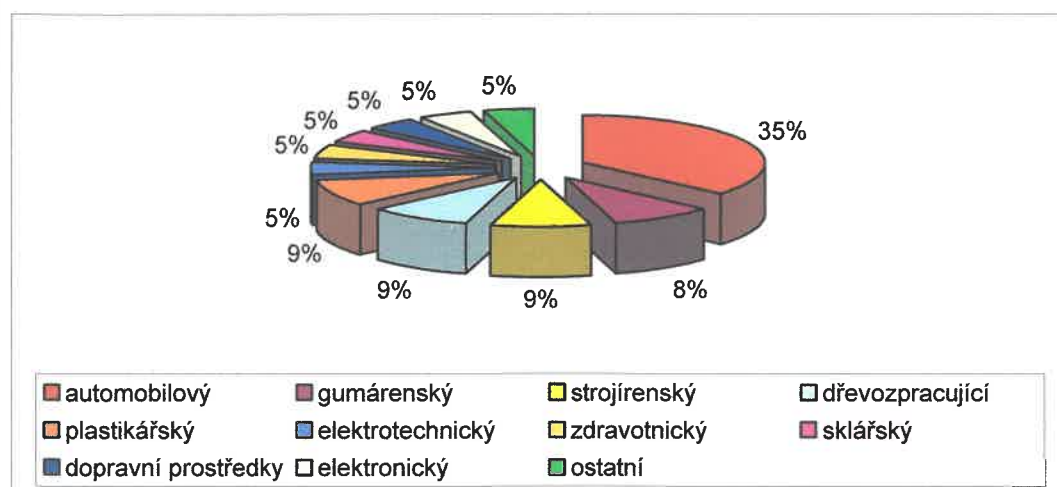
do krajů. 18 % pohltit Ústecký kraj, 29% Středočeský kraj, Olomoucký kraj 8 % a Moravskoslezský kraj pouhých 5 %, ačkoli do něj bylo zasazeno 10 % projektů a vytvořeno téměř 4 000 pracovních míst. Při bližším pohledu na Moravskoslezský kraj z údajů vyplývá, že nejčastějšími investory jsou opět právě Němci. Za ně se řadí Italové, Rakušané, potažmo Američané a Britové. Ve směřování investic v tomto kraji jasně vedl automobilový průmysl a to s 37 % projektů.

Graf č.4: PZI v Moravskoslezském kraji dle země původu (duben 1998-28. únor 2006)

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (graf vlastní tvorba a výpočty)

Graf č.5: Zastoupení odvětví zpracovatelského průmyslu v rámci PZI v Moravskoslezském kraji v období od dubna 1998 do 28. února 2006

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (graf vlastní tvorba a výpočty)

4 Přímé zahraniční investice

Zahraníční investice jsou vynakládány na tzv. *přímé* a *portfoliové* investice a zahrnují jak toky veřejných institucí, tak soukromých firem a jednotlivců. Jak přímé, tak i portfoliové zahraniční investice mají podobu nákupu cenných papírů, tj. různých forem dluhopisů a akcií. Přímé zahraniční investice představují zpravidla dlouhodobější vztah, založený zejména na vlastnictví akcií. Prostřednictvím přímých zahraničních investic investoři (zpravidla multinacionální korporace) získávají dlouhodobou kontrolu nad svými společnostmi (pobočkami, sesterskými organizacemi, afilacemi aj.) v zahraničí. Toky přímých zahraničních investic jsou často provázeny vytvářením dceřinných společností za účelem produkce zboží a služeb, které byly v minulosti dováženy z mateřské země (E. Kalínská: Aktuální otázky světové ekonomiky. Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy, s.3,4).

Přímou zahraniční investicí se rozumí 10% a vyšší podíl zahraničního investora na základním jmění společnosti, přičemž podmínkou je trvalý zájem investora na společnosti a jeho podíl na řízení. Přímý investor však nemusí vlastnit kontrolní podíl nebo největší podíl na vlastnictví společnosti. Od roku 1998 je Za součást přímé zahraniční investice je považován kromě podílu nerezidentské společnosti na základním jmění společnosti také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál, zahrnující úvěrové vztahy s přímým investorem.

Základní jmění zahrnuje vklad nerezidenta do základního jmění společnosti, vklady v dceřinných společnostech a přidružených podnicích.

Reinvestovaný zisk je podíl přímého investora (v poměru k přímé majetkové účasti) na zisku (ztrátě), sníženém o proplacené dividendy. Výpočet reinvestovaného zisku lze vyjádřit vztahem:

$$\text{Reinvestovaný zisk} = \text{zisk běžného roku po zdanění} + \text{nerozdělený zisk z předchozích let} - \text{ztráta běžného roku} - \text{neuhrazená ztráta z předchozích let dividendy}$$

Ostatní kapitál zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a společnostmi, v nichž mají majetkovou účast, pobočkami a přidruženými podniky. Tyto úvěrové vztahy jsou zachyceny v mezipodnikových pohledávkách a závazcích (www.cnb.cz, 4. 4. 2006).

4.1 Vývoj přílivu PZI do České republiky od roku 1993 po současnost

V obecné rovině lze v transformujících se ekonomikách velmi zhruba rozlišit několik „fází směřování“ PZI. První fází „spontánní“ je obsazování nově vznikajících trhů. Tato fáze je nejmasivnější na počátku ekonomické transformace a probíhá většinou v rámci privatizace podniků. V oblasti spotřební k tomu dochází vstupem do podniků schopných efektivně zajišťovat aktuálně nenaplněnou a očekávanou poptávku. V oblasti výrobní se tak děje vstupem do mezinárodně uznávaných podniků s reálnou odbytovou perspektivou i na nových trzích. Investoři v této první fázi většinou neočekávají investiční pobídky ani od státu ani od místní samosprávy. Atraktivní investiční příležitosti v této fázi jsou poměrně omezené.

Druhá fáze „náborová“ vstupu PZI je charakterizována úsilím státu a místní správy o využití PZI systematictější způsobem v rámci restrukturalizace lokálních ekonomik. Charakteristická je snaha o směřování PZI zejména do výrobního sektoru. V této fázi hrají investiční pobídky v širokém slova smyslu klíčovou roli.

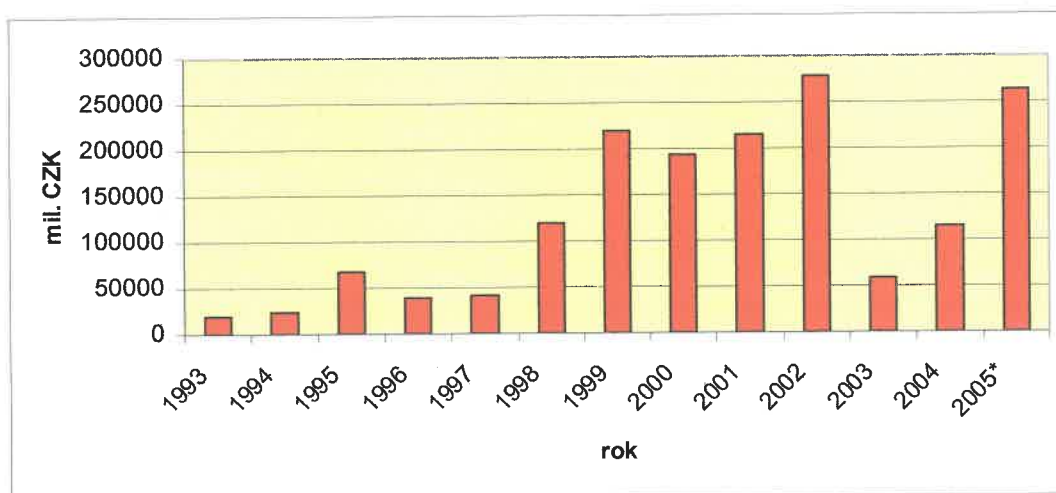
V třetí fázi „integrační“ začíná nabývat na významu sektor služeb. A to jak pro přímou podporu výroby, tak i v různých formách strategických služeb. Rozvoj služeb a kooperací je zaměřen také ke stabilizaci existujících podniků (např. podpora subdodavatelů). V rámci druhé a třetí fáze se rovněž začínají rozvíjet logistická centra v zázemích velkých ekonomických center, z nichž se některá následně rozšiřují do více komplexních tzv. integrovaných rozvojových areálů.

Ve čtvrté fázi „interaktivní“ nastává již určitá saturace. Některé PZI typické pro druhou fázi hledají výhodnější podmínky v nových „nízkonákladových zemích“ a těžiště PZI se ještě dále přenáší do oblasti aktivit s vysokou přidanou hodnotou a kvalitou pracovní síly. V tomto směru se také transformují aktivity podniků založených během druhé a třetí fáze. (www.rrajm.cz, s.8, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, 25. 2. 2006)

Tyto fáze můžeme při bližším zkoumání aplikovat i na vývoj přílivu PZI do ČR. V důsledku orientace hospodářské politiky ČR na počátku ekonomické transformace se první fáze vstupu PZI v ČR protáhla až do období tzv. „balíčků“. Po určitém počátečním zaváhání přistoupila ČR k velmi efektivní podpoře vstupu PZI, což se záhy odrazilo na výrazně zvýšeném přílivu PZI. Již v roce 1999 pak byla ČR podle ukazatele PZI/obyvatele v čele evropských „transformačních“ států.

Česká republika od roku 1990 vytvářela stále lepší podmínky pro podnikatelské aktivity. Ekonomické reformy odstartované v lednu 1991 rychle reintegrovaly Českou republiku s tržními ekonomikami zemí vyspělého světa. Klíčovými nástroji transformace byla rychlá liberalizace cen a zahraničního obchodu, zavedení konvertibility měny, masová privatizace a přizvání zahraničních investorů do země. Podle situace, kterou znázorňuje graf č.6, můžeme vidět, že v počátcích (1993) byl příliv PZI do České republiky celkem nízký. To je pochopitelné vzhledem k tomu, že změny v ekonomice naší země tehdy byly ještě relativně čerstvé. Od roku 1998 však můžeme sledovat vcelku prudký nárůst PZI. Významnou investicí v tomto roce byla např. investice Škoda auto. Toto zvýšení bylo pravděpodobně způsobeno hlavně změnou postoje vlády k PZI, která schválila systém investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl. O rok později se rozběhly dva doprovodné programy – Program podpory subdodavatelů a Program podpory rozvoje průmyslových zón, které pomohly navýšit příliv PZI ještě víc. To vše jistě přispělo k nezanedbatelným investicím i v roce 2000, kdy u nás investovaly takové firmy, jako jsou Philips, Matsushita, Tyco Electronics. Největší příliv PZI nastal v roce 2002, kdy sehrála svou roli skutečnost, že byl přijat Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb a rozšířila se tak nabídka možností kam investovat. V tomto roce dosáhly PZI rekordní úrovně víc jak 277 600 mil. CZK.

Graf č.6: Příliv PZI do ČR v letech 1993-2005

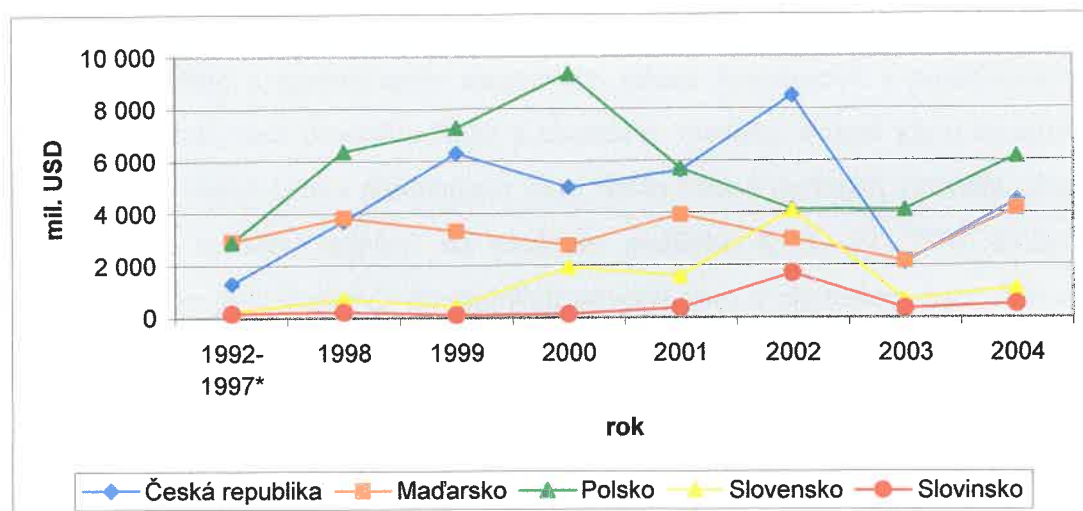

Zdroj: data převzata z www.cnb.cz, 21. 3. 2006 (graf vlastní tvorba)

Poznámka: * - předběžná data

Podle zprávy UNCTADu (Konference OSN pro obchod a rozvoj) došlo v roce 2003 k celosvětovému poklesu PZI, který se nevyhnul ani ČR. V souvislosti s rozšířením EU v květnu 2004 se očekával výrazný příliv investic do nově přistupujících států. Tento předpoklad se ale nevyplnil a k žádnému masivnímu přetahování PZI ze starých států nedošlo. Z krátkodobého hlediska objem přímých zahraničních investic do ČR výrazně zaostává za rekordním rokem 2002, na druhé straně se zlepšuje jejich struktura. Investice jsou více efektivní, neboť se zaměřují na expanzi a modernizaci výroby. Oproti minulým letům, kdy investoři do ČR přinášeli pracovní příležitosti zejména pro dělnické profese, vzniká v současnosti mnohem více pracovních míst pro lidi vzdělané, absolventy vysokých škol a další technicky orientované odborníky (www.stavebni-forum.cz, Komentář k výsledkům platební bilance ČR (CzechInvest), 1. 4. 2005).

Graf č.7: Dynamika přílivu PZI do vybraných států střední Evropy (1997-2004)

Zdroj: data převzata z www.unctad.org, 16. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

Poznámka: *Hodnoty za roky 1992-1997 představují průměr za toto období.

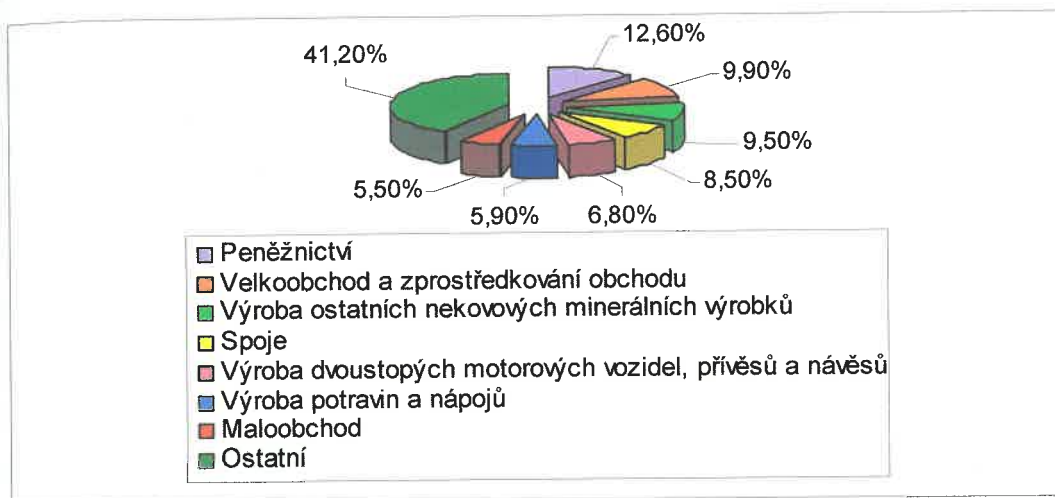
Z pohledu odvětvové struktury můžeme říci, že vývoj investic v jednotlivých sektorech v letech 1993-1997 byl téměř vyrovnaný. Pouze v roce 1995 doprava a telekomunikace a zpracovatelský průmysl vykazovaly viditelně lepší hodnoty než zbylá odvětví. Po roce 1998 investice oproti předchozím létům narostly ve všech odvětvích. Střídavě se dařilo až do přelomového roku 2002 opět téměř všem. Výrazně lépe se však vyvíjela situace v sektoru zpracovatelského průmyslu, peněžnictví a pojišťovnictví, v obchodu, opravách, pohostinství a ubytování. Po roce

2002 si svou pozici v přílivu PZI udržel pouze zpracovatelský průmysl, naopak doprava a telekomunikace se hluboce propadly. Další odvětví si držela oproti minulému období nižší hodnoty avšak u všech se tyto hodnoty pohybovaly přibližně na stejné úrovni. V roce 2005 zaznamenaly všechny sektory zlepšení, zejména pak doprava a telekomunikace a nemovitosti a služby pro podniky.

Dle dostupných informací ČNB za roky 1998-2004 se odvětvová struktura vyvíjela zhruba takto. Pokud si jako počáteční stav určíme rok 1998, můžeme říct, že zde figurovaly s vysokým podílem PZI např. Spoje, ty se však v roce 1999 už neobjevují v tak významné míře. Silný podíl k 31. 12. 1998 měl sektor Ostatní, který však během roku 1999 poklesl o 19,2 %. Pokles se projevil i u dalších sektorů (Ostatní nekovové minerální výrobky, Motorová vozidla), ale nebyl až tak markantní. Nárůst lze sledovat u Peněžnictví a pojišťovnictví a také u výroby nápojů, potravin a tabáku. Nově se prosazují také Doprava a telekomunikace; Elektřina, plyn, voda a dále i nemovitosti a služby pro podniky. K 31. 12. 2000 jsme mohli zaznamenat 2,5 % nárůst v sektoru Ostatní, 1,8 % v Nemovitostech a službách pro podniky. Obchod a opravy spíše stagnovaly, taktéž Peněžnictví a pojišťovnictví. Nově se v tomto roce prosadila Ropa a chemické výrobky. Pokud jde o strukturu, zůstala téměř stejná jako v předchozím roce, došlo však k drobným změnám v tom, jakou měrou se které odvětví na struktuře podílelo. K 31. 12. 2001 můžeme konstatovat, že převažují PZI do stejných odvětví jako v předešlém roce. Některé PZI zaznamenaly drobný pokles, jiné naopak nárůst. Více se prosadily PZI do sektoru Nemovitosti a služby pro podniky se zvýšením o 2,2 %. K 31. 12. 2002 se v otázce složení odvětví opakuje situace z roku 2001. Nastal však útlum přílivu PZI v sektoru obchodu a oprav (-3,2 %) i u nemovitostí a služeb pro podniky (-2,1 %), ale projevil se zajímavý nárůst u dopravy a telekomunikací (3,2 %). Další investice přitekly také do sektoru peněžnictví a pojišťovnictví. K 31. 12. 2003 stále převládají tytéž sektory jako k 31. 12. 2002, avšak místo elektřiny, plynu a vody se prosadil a ve složení objevil sektor zpracování kovů a kovových výrobků. Příliv PZI do nejrozličnějších slabších odvětví, zahrnutých pod název ostatní, si polepšil o ohromných 5 % a k mírnému navýšení došlo i u dalších odvětví. Z těch významnějších bych uvedla výrobu motorových vozidel (3,2 %). Obrovský úbytek nastal v dopravě a telekomunikacích, kde se podíl PZI zmenšil o 7,7 %. K 31. 12. 2004 se struktura proměnila, protože se nově objevily PZI znovu do sektoru elektřina, plyn, voda a také do potravin, nápojů a tabáku. Do pozadí ustoupil

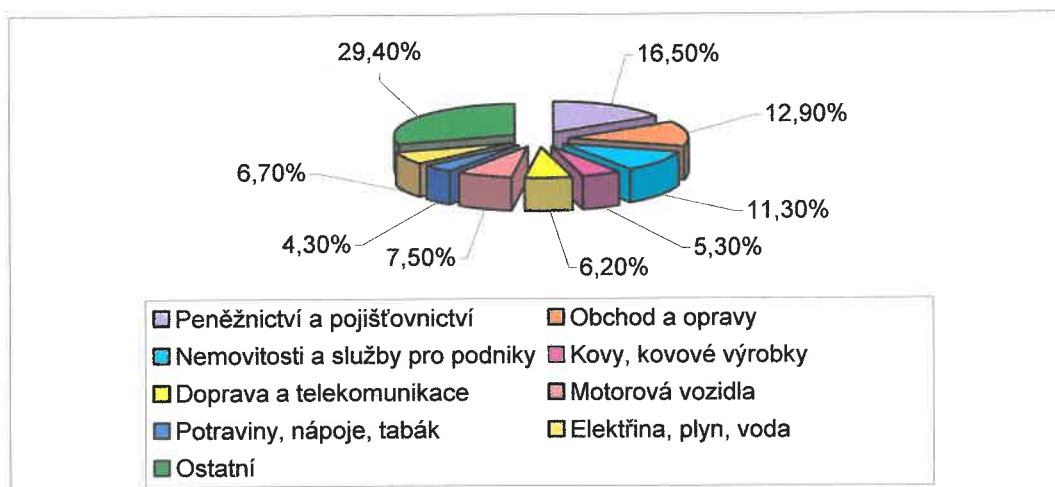
sektor ostatní nekovové minerální výrobky a také zpracování ropy, chemické výrobky. Opět se zvedl příliv PZI do nemovitostí a služeb pro podniky (2,3 %), další odvětví se procentuelně pohybovala cca kolem hodnot z roku 2003. Velký propad zaznamenal sektor ostatní (-2,5 %).

Graf č.8: PZI v České republice k 31. 12. 1998 – odvětvová struktura

Zdroj: Převzato z www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

Graf č.9: PZI v České republice k 31. 12. 2004 – odvětvová struktura

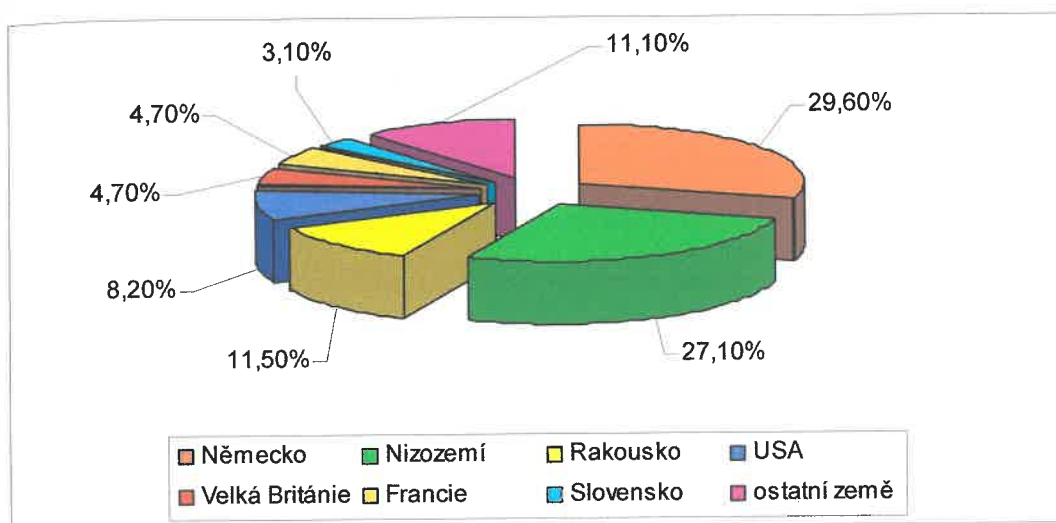
Zdroj: Převzato z www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

V průběhu let samozřejmě investice přicházely z různých zemí. Až do roku 1997 PZI přicházely v nízké míře jak z různých evropských zemí tak z USA. Zvýšení objemu investic v roce 1998 se tedy přirozeně odrazilo na skladbě zahraničních investorů. Investice k nám přinášeli až do roku 2002 hlavně investoři z Německa,

Nizozemí, Francie, Rakouska, Belgie, USA... V roce 2002 měly největší podíl investice přichází z Německa, Nizozemí a Rakouska. Po roce 2002 nastalo zklidnění a příliv investic byl opět pro všechny země srovnatelný.

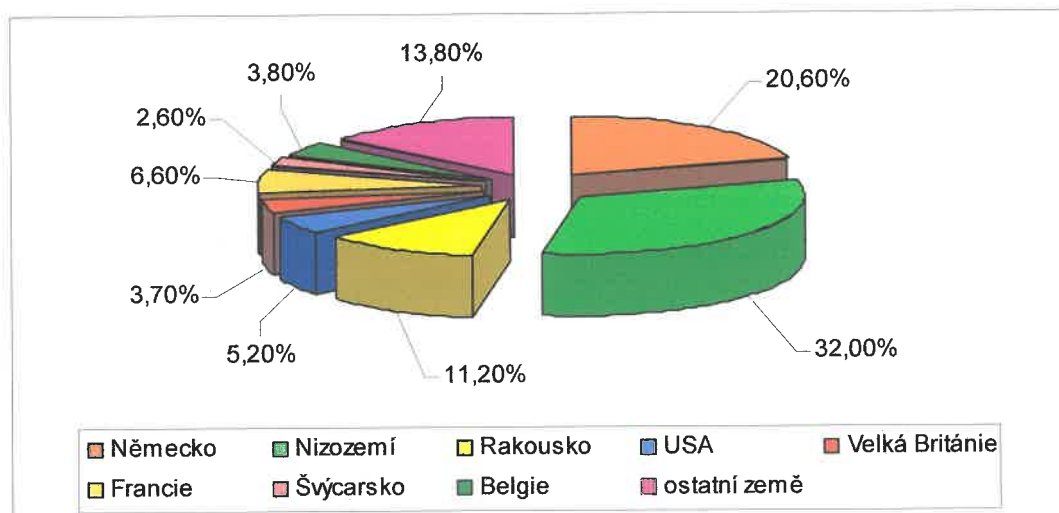
Nebereme-li zřetel na to, do jakého sektoru nebo pobídkového systému jednotlivé PZI spadají, můžeme investice alespoň popsat podle toho, z jakých zemí pocházejí. K 31. 12. 1998 největší podíl představovaly investice z Německa (29,6 %), poté z Nizozemí (27,1 %) a Rakouska (11,5 %). Již menším procentem investic přispělo USA, Velká Británie, Francie, Slovensko. Dalších 11,1 % tvořily investice ze zemí, jejichž podíl byl ve srovnání se jmenovanými státy zanedbatelný. K 31. 12. 1999 si Německo, Nizozemí a Rakousko i nadále udrželo statut největších investorů v naší zemi. Německé investice spíše stagnovaly, zatímco ty nizozemské narostly o 3,6 %. Další země byly v tomto roce o něco čilejší než dříve, takže oblast investic v ČR oživily příjmy například i z Belgie a Švýcarska, oproti tomu slovenští investoři se trochu stáhli. Za rok 2000 se složení hlavních investorů bezmála nezměnilo. Nicméně se upravily procentuální podíly jednotlivých zemí, protože méně investující země pozvolna navyšovaly počet investičních projektů u nás (Švýcarsko o 1,8 %). Také polevil přísun investic z Velké Británie a největší investoři nevykazovali nijak viditelný posun vpřed. V určitém smyslu se k 31. 12. 2001 opakovala situace z předešlého roku. Nejvíce investovaly stále tytéž země, avšak podíl investic z Německa, Nizozemí a Rakouska nadále mírně klesal. O 2,3 % přibývalo PZI z Francie, znovu se zapojila Velká Británie a zvýšila příliv investic o 2,6 %. Ani rok 2002 nepřinesl velké změny. V čele se drželi stále titíž. Nizozemí opět zainvestovalo a svůj podíl na investicích zvedlo o 4,9 %. Německé investice naopak stále pozvolna klesaly. Jako 3. největší investor se i nadále udrželo Rakousko a dokonce nepatrně posílilo svou pozici. O 1,5 % ubylo investic z USA a o 3,4 % z Velké Británie. Ostatní země si vcelku své posty udržely. K 31. 12. 2003 nastal výkyv u Nizozemí, jehož investice se snížily o 3,2 %. I německé investice opět poklesly a to o 1,5%. Kromě Švýcarska, investovaly všechny zbývající země víc než v roce 2002 a změna k lepšímu se pohybovala od +0,3 % do +1,9 %. Nepočtené investice z nejmenovaných zemí vzrostly o 2 %. K 31. 12. 2004 došlo jen k dílčím změnám. Nizozemských investic bylo o 1,7 % víc než k 31. 12. 2003, podíl Německa a USA zůstal nezměněn a u Francie, Rakouska, Belgie, Velké Británie a Švýcarska byl v přílivu PZI k nám zaznamenán pokles. V otázce investičně ne tolik aktivních zemí se objevil opět větší příliv PZI do ČR a to o 1,4 %.

Graf č.10: PZI v České republice k 31. 12. 1998 – teritoriální struktura

Zdroj: Převzato z www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

Graf č.11: PZI v České republice k 31. 12. 2004 – teritoriální struktura

Zdroj: Převzato z www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

5 Průmyslové zóny

K přímým zahraničním investicím neodmyslitelně patří také průmyslové zóny, hlavně k projektům budovaným tzv. na zelené louce. To proto, že vstup zahraničních investorů do existujících podniků pomalu ustává a převažují právě investice na zelené louce, kde se nadnárodní investor nemusí ohlížet na podnikové tradice, nepřebírá s firmou žádné závazky z minulosti a může do podniku okamžitě vnést vlastní firemní kulturu. Investiční pobídky a předem připravené průmyslové zóny značně snižují prvotní náklady investora (www.sedmagenerace.cz, 15. 3. 2006). V roce 1998 začala agentura CzechInvest na trhu průmyslových nemovitostí realizovat **Program na podporu rozvoje průmyslových zón (PPRPZ)**. Tento program Ministerstva průmyslu a obchodu poskytuje podporu ze státního rozpočtu na projekty výstavby a regenerace průmyslových zón a příslušné infrastruktury. Podporuje pouze zóny spojené s investorem, který získá investiční pobídky. Program se vztahuje také na rozvoj území postižených redukcí nebo zánikem vojenských posádek. V rámci PPRPZ existují 4 podprogramy – Příprava průmyslových zón, Regenerace nevyužívaných průmyslových areálů (tzv. *brownfields*), Výstavba a rekonstrukce nájemních objektů, Akreditace průmyslových zón (tj. zvyšování konkurenceschopnosti průmyslových zón). Formami podpory jsou:

- nevratná dotace ve výši nákladové mezery (rozdíl mezi náklady na přípravu projektu a výnosů z tohoto projektu)
- dotace úroků z úvěru na inženýrské sítě vázané na jejich výstavbu
- návratná finanční výpomoc z prostředků státního rozpočtu
- bezúplatné či zvýhodněné převody státního majetku za účelem podpory rozvoje průmyslových zón

(www.czechinvest.cz, 16. 4. 2006)¹

Přípravu průmyslových zón a technologických parků lze shrnout v několika bodech, které spolu souvisí a navazují na sebe.

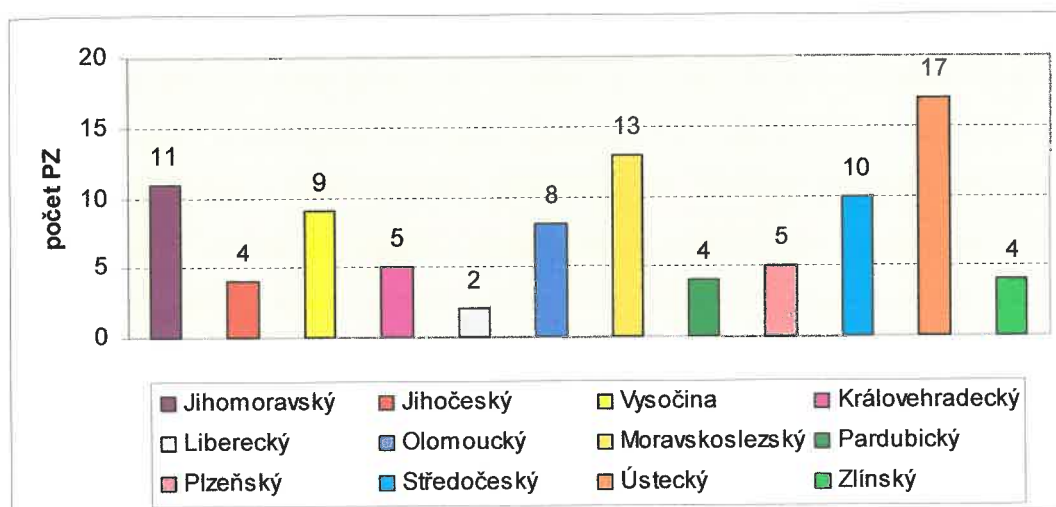
- Výběr vhodných pozemků a/nebo průmyslových areálů s vyjasněnými vlastnickými vztahy.
- Výběr a rozvoj strategické průmyslové zóny (nad 200 ha) s přímou účastí kraje na jejím rozvoji.

- Doplnění katalogu průmyslových zón o vhodné pozemky na venkově.
- Příprava území (HTU, přeložky, demolice, odstranění starých ekologických zátěží atd.).
- Vybavení technickou a dopravní infrastrukturou (místní a účelové komunikace, dešťová kanalizace, elektřina, voda, plyn).
- Vybavení další infrastrukturou dle požadavků investorů.

(www.bestpractices.cz, 16. 4. 2006)

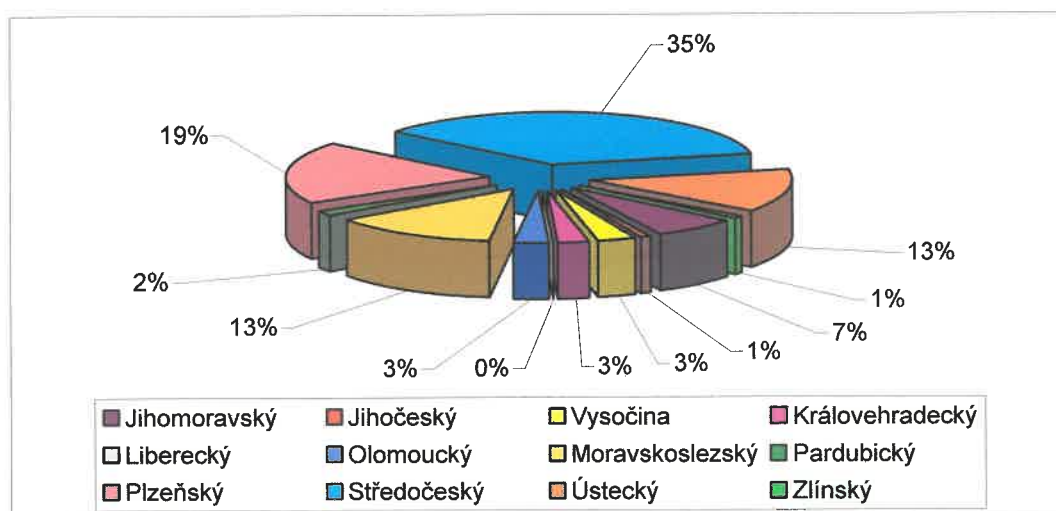
Po České republice je rozeset celkem hojný počet průmyslových zón. V období 1998-2005 bylo díky PPRPZ podpořeno celkem 92 průmyslových zón, stát do jejich přípravy vložil přes 5,6 mld. CZK. V současné době na nich působí 360 investorů, kteří obsadili 78 % připravených ploch z asi 2 150 ha, a další investoři přicházejí. Firmy působící v zónách zatím vytvořily přes 50 000 pracovních míst a zavázaly se, že do konce příštího roku zaměstnají až 72 000 lidí a proinvestují více než 146 mld. CZK. To, co investory na průmyslových zónách tolik přitahuje a naše ekonomika z toho těží, je právě vidina zasítovaných pozemků, kde územní plán počítá s průmyslovou výstavbou, dále bezproblémové dopravní spojení a samozřejmě opět nejruznější pobídky a výhody. Přičemž platí skutečnost, že pozemky se prodávají lépe, když už v zóně někdo je. Nejvíce zón se vyskytuje v Ústeckém, Moravskoslezském, Jihomoravském a Středočeském kraji. Četnost průmyslových zón a podíl získaných dotací v jednotlivých krajích hezky demonstrují grafy č.12 a 13.

Graf č.12: Počet průmyslových zón podpořených v rámci PPRPZ v jednotlivých krajích za období 1998-2005

Zdroj: www.czechinvest.cz, 23. 4. 2006 (graf vlastní tvorba a vlastní výpočty)

Graf č.13: Podíl výše podpory průmyslových zón z celkové částky 5 620,228 mil. CZK podpořených v rámci PPRPZ v jednotlivých krajích za období 1998-2005

Zdroj: Data převzata z www.czechinvest.cz, 23. 4. 2006 (graf vlastní tvorba)

V Moravskoslezském kraji bylo tedy od roku 1998 do roku 2005 podpořeno 13 průmyslových zón ve městech Bolatice, Český Těšín, Frýdek-Místek, Karviná, Kopřivnice Krnov, Nošovice Ostrava, Třanovice a Třinec. Mnohé zóny získaly ocenění v „Průmyslové zóně roku“, která se vyhlašuje od roku 2000. V tomto roce získaly ocenění hned 2 zóny kraje – zóna v Jičíně (2.místo, „Zóna s největším ekonomickým přínosem“), Karviná Nové Pole (1.místo, „Zóna s největším sociálním přínosem“: v roce 2001 vítěz „Zóny s největším společenským přínosem“). V roce

2003 získal průmyslový park Kopřivnice ocenění jako „Průmyslová zóna s největším společenským přínosem“. V roce 2004 byly zóny Moravskoslezského kraje velmi úspěšné, protože se podařilo obsadit všechny 3 příčky v kategorii „Průmyslová zóna s největším společenským přínosem“ – vítězi byly zóny Ostrava –Hrabová (1.etapa), Třinec-Baliny, Kopřivnice. CTPark Ostrava byl téhož roku vyhlášen jako „Průmyslová zóna s nejvhodnějším urbanistickým řešením“.(www.czechinvest.cz, 24. 4. 2006) To vše jen dokládá skutečnost, že v rámci zón v republice se zóny Moravskoslezského kraje rozhodně neztratí a že se vyznačují opravdu vysokou úrovní.

V zónách se usadili nejrozumnější investoři zastupující různá průmyslová odvětví. Ať už v zónách sídlí menší či větší společnosti, jejich přítomnost rozhodně znamená přínos pro Moravskoslezský kraj, neboť každý investor je příslibem vytvoření nových pracovních příležitostí, kterých je v tomto kraji zoufalý nedostatek.

Tabulka č.1: Další připravované plochy pro průmyslové zóny v Moravskoslezském kraji

5.1.1.1 Další připravované plochy		
Průmyslová zóna	Rozloha (ha)	Firma (již vyrábějící, mající smlouvu, nebo ve výstavbě)
Vědecko-technologický park Ostrava	10	Ingelectric (Španělsko) - zařízení pro automatizaci Prostory Multifunkční budovy - 14 firem např.: - Siemens Kolejová vozidla (SRN) - vývojové centrum - ELCOM (ČR) - elektroenergetika - OMNITHERM (ČR) - vytápění hal - TietoEnator (Finsko) - IT služby - a další...
Bolatice - U hřiště	16	cca 10 regionálních firem
Frýdek-Místek - Lískovec	8	Viroplastik CZ (Itálie) - plastové výrobky
Nošovice	276	Hyundai

Zdroj: www.dynamicregion.cz, www.dolni-lutyne.cz (17. 4. 2006)

Tabulka č.2: Přehled průmyslových zón v Moravskoslezském kraji

Průmyslová zóna	Rozloha (ha)	Firma (již vyrábějící, mající smlouvu, nebo ve výstavbě)
Český Těšín - Pod zelenou	12	Kovona System (ČR) - výrobky z kovu
Frýdek-Místek - Chlebovice	12,7	Blanco CZ (ČR) - vybavení domácnosti
Karviná - Nové Pole	45	Shimano Czech Republic (Japonsko) - komponenty pro jízdní kola
		Graddo (ČR) - automobilový průmysl
		Dexon Czech (ČR) - audiotechnika
		Mölnlycke Health Care Klinipro (Švédsko) - farmacie
		Stant Manufacturing (USA) - automobilový průmysl
Průmyslový park Kopřivnice	80	Lift Comp (ČR) - výtahy
		Cirex BV (Nizozemí) - přesné lití
		Dura Automotive System (USA) - automobilový průmysl
		Brose CZ (SRN) - automobilový průmysl
		Bang & Olufsen (Dánsko) - luxusní elektronika
Krnov - Červený Dvůr	58	Erich Jaeger (SRN) - automobilový průmysl
		S+H PRINT (ČR) - mražené potraviny
		IVG Colbachini (Itálie) - gumové hadice
		Masokombinát V+W (ČR) - masné výrobky
		Elastex (ČR) - syntetická vlákna
Ostrava-Hrabová	30	EKO-Alu Krnov (ČR) - plastová okna
		ASUS Czech (Tchajwan) - výpočetní technika
Ostrava-Mošnov	20	CTP Project Invest (developerská firma z Nizozemí)
Paskov	30	<i>dosud bez investora</i>
Podnikatelský park Třanovice	29	NOHEL GARDEN (ČR)- velkoobchod se zahrádkářskými potřebami
Třinec - Baliny	20	9 lokálních či regionálních firem
		KERN (ČR) - závod na úpravu drátů
		Vesuvius Česká republika (Belgie) - technická keramika
		Jap Trading (ČR) - žáruvzdorné výrobky
		BZN (ČR) - strojní výroba

Zdroj: www.dynamicregion.cz, www.dolni-lutyne.cz (17. 4. 2006)

Z pohledu vytváření nových průmyslových zón je nyní velmi aktuálním tématem potenciální vznik zóny Dolní-Lutyně – Letiště (celková rozloha až 225 ha) na Karvinsku. Mnozí si myslí, že Dolní-Lutyně je poslední možnost pro vytvoření strategické průmyslové zóny (tzn. zóny větší než 200 ha) v Moravskoslezském kraji. Plánovaná zóna má již teď určité výhody, oproti jiným územím. První plus spočívá v tom, že většina pozemků pro plánovanou průmyslovou zónu je ve vlastnictví České republiky ve správě Pozemkového fondu ČR. Lesní pozemky jsou rovněž ve vlastnictví České republiky, ve správě Lesů České republiky (www.mesto-bohumin.cz, 17. 4. 2006). To znamená, že by se předešlo drahému

vykupování půdy. Druhým přínosem je fakt, že je zde velmi dobré železniční spojení a navíc by přímo přes zónu vedla dálnice D47, což z hlediska dopravní infrastruktury je pro možného investora velmi významným faktorem.

Vyvstaly však problémy, jelikož Ministerstvo životního prostředí by v téže lokalitě místo průmyslové zóny rádo vytvořilo chráněnou ptačí rezervaci, k čemuž mělo dojít již dříve v rámci projektu Natura 2000. Tato oblast je totiž z ekologického hlediska velmi cenným územím. Představuje jednu z nejlepších tuzemských lokalit pro čtyři pravidelně hnízdící ptačí druhy uvedené v příloze I. směrnice č. 79/409/EEC o ochraně volně žijících ptáků (moták pochop, ledňáček říční, bukáček malý, slavík modráček). Bylo zde zjištěno více než 120 pravidelně hnízdících druhů ptáků, několik z nich tu nalézají jediná optimální hnízdiště na severní Moravě. Oblast je také důležitou tahovou lokalitou a nejvýznamnějším zimovištěm vodních ptáků v rámci severní Moravy. Stavba průmyslové zóny by podstatně poškodila populaci motáka pochopa, druhu, pro nějž má být ptačí oblast vyhlášena, a ovlivnila by i další kriticky (strnad luční) a silně ohrožené druhy (chřástal polní, křepelka polní). K vyhlášení příslušných oblastí se Česká republika zavázala v souvislosti se vstupem do EU (oblasti měly být vyhlášeny do 1. května 2004). Oblasti se vyhláší výhradně na základě odborných kritérií; nevyhlášení oblastí, které splňují odborná kritéria, by vedlo k uplatnění sankcí Evropské komise vůči České republice, jež by mohly dosáhnout až sta tisíc eur denně (www.cepo.arnika.org, 17. 4. 2006). Dalším aspektem je, že z pohledu zemědělců by průmyslová zóna zabrala značnou část velmi kvalitní orné půdy.

Vyvstávají tedy otázky, co je pro nás v danou chvíli důležitější a co dostane přednost. Zóna by, pokud by byla obsazena významným a dostatečně velkým investorem, jistojistě znamenala velký přínos a to především v oblasti řešení nezaměstnanosti v kraji. Je všeobecně známo, že nezaměstnanost je ve zdejším kraji enormně vysoká. Situace se sice vybudováním jedné zóny zcela nevyřeší, ale mohla by znamenat znatelné zlepšení. Na druhou stranu se musí brát v potaz skutečnost, že sankce ze strany Evropské unie jsou velmi reálné a na nevyhlášení chráněných oblastí již některé státy doplatily (např. Španělsko, Rakousko...). A bezpochyby svou roli sehraje i to, že mnozí budou uvažovat o tom, v jakém stavu chtějí zanechat tuto krajinu svým potomkům.

6 Investice V Moravskoslezském kraji

6.1 Hyundai – průmyslová zóna Nošovice

Smlouva má být oficiálně podepsána zhruba v půli května 2006, takže pokud nedojde k nějakému nečekanému zvratu, nová továrna na výrobu aut korejské automobilky Hyundai bude stát v průmyslové zóně Nošovice na Frýdecko-Místecku. Zhruba v téže době, kdy se uskuteční podpis smlouvy, má být slavnostně položen základní kámen. V následujících měsících pak bude probíhat dokončování přípravy průmyslové zóny tak, aby společnost mohla zahájit přípravné práce v polovině letošního roku a po obdržení příslušných povolení začít s výstavbou samotného závodu. (www.czechinvest.cz, 22. 4. 2006) Začátek výroby se plánuje na říjen 2008. Investice má dosáhnout výše až 29 miliard korun.

Společnost Hyundai Motor Company zvažovala kromě České republiky i další evropské země (např. Polsko, Maďarsko, Rumunsko), do kterých by mohla umístit svou další výrobu, aby byla schopná v Evropě lépe uspokojit poptávku po svých výrobcích. Podle zástupců korejské strany padla volba na ČR také proto, že jsme zemí s dlouhou průmyslovou tradicí, skvělou technologickou úrovní a vzdělanými a schopnými lidmi. Po zdoluhavém procesu se mlhavá možnost stala skutečností a přípravy na realizaci projektu jsou v plném proudu.

Jakmile se objevila možnost, že Hyundai by svůj závod mohl umístit v České republice, stát byl připraven nabídnout zóny na různých místech v rámci republiky, avšak předem se počítalo s tím, že by byl preferován Moravskoslezský kraj (Ostravsko), kde v roce 2005 bylo v kraji (za 11 měsíců) 93 410 nezaměstnaných, což je 18 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v ČR za rok 2005. Protože se Ostravsko z několika důvodů zamlouvalo i investorovi, brzy začaly horečnaté přípravy vhodné průmyslové zóny, kterou jsou již zmíněné Nošovice. Zde se Česká republika potýkala s prvními problémy. Velmi dlouho se nedařilo scelit pozemky potřebné pro vybudování zóny. Na pozemcích plánované zóny totiž hospodařilo Zemědělské družstvo vlastníků Nošovice. Družstvo vlastnilo v lokalitě pouze asi půl hektaru půdy, ale obhospodařovalo celkem 266 hektarů polností jiných majitelů. Navíc prodat své pozemky odmítali i někteří z obyvatel v oblasti. Přípravovaná zóna

hranici již zakresleného areálu továrny. Situace se zdála uvíznout na mrtvém bodě, premiér Jiří Paroubek zvažoval i možnost vyvlastnění pozemků v Nošovicích, a v prosinci 2005 dokonce došlo k tomu, že stát se začal připravovat na to, že společnosti Hyundai nabídne jinou průmyslovou zónu a to Mošnov na Novojičínsku. Mošnov byl totiž připravován souběžně s Nošovicemi, na rozdíl od nich jej však neprovázely problémy se scelením pozemků. Nakonec se však podařilo Zemědělskému družstvu a Moravskoslezskému kraji ohledně kompenzací za prodej půdy najít kompromis, který znamenal, že Družstvo pozemky prodá. To bylo stimulem k prodeji i pro zbývající vlastníky půdy z řad těch, kteří odprodej svých pozemků dlouho odmítali. Nošovičtí družstevníci za přesun hospodaření na náhradní pozemky původně požadovali kompenzaci 147 mil. korun a pronájem náhradních pozemků na patnáct let bez výpovědní lhůty. Nakonec se s krajem dohodli, že dostanou během deseti let 130 mil. korun. Krajský úřad, který původně nabízel zemědělcům jen 60 mil. korun, ale nebude družstvu zajišťovat náhradní pozemky - ty si družstvo bude hledat samo. Dostane na to 70 mil. korun, které jsou podle hejtmána započítány do slíbených 130 mil. Stát prostřednictvím kraje celkem vykoupí 329 hektarů. Spolu s pozemky vykoupí 22 rodinných domů. Náklady dosáhnou 211,4 milionu korun, z toho 206,5 milionu zaplatí stát a zbytek půjde z rozpočtu kraje. V případě, že Hyundai začne automobilku v Nošovicích stavět, dostane každá rodina v Nošovicích a Nižních Lhotách od kraje 100 tis. korun jako kompenzaci za potíže vzniklé při stavbě. (www.archiweb.cz, 22. 4. 2006)

6.1.1 Přínosy investice

Hlavními pozitivy, o které zde jde především, jsou snížení nezaměstnanosti v kraji a přilákání dalších investic, např. ve formě subdodavatelů pro společnost Hyundai. Očekává se, že závod přímo zaměstná 3 tis. lidí. Většinu těchto míst budou tvořit dělnické profese a zhruba dvacet procent středoškoláci a vysokoškoláci. Až 9 tis. pracovních míst by mohlo vzniknout v dodavatelských firmách a v navazujících službách. V celorepublikovém měřítku se jistě mnoho firem pokusí stát subdodavatelem pro Hyundai, nebo se budou chtít uplatnit při investiční přípravě

průmyslové zóny, výstavbě závodu a jeho vybavování stroji, zařízením a dalšími věcmi.(www.mpo.cz, 22. 4. 2006)

Jelikož se má asi šedesát pět procent dílů pro výrobu automobilů Hyundai do Nošovic vozit z 80 kilometrů vzdálené slovenské Žiliny, je zapotřebí kvalitní silniční spojení na Slovensko. To znamená, že spojení Nošovic s Žilinou bude mít veliký vliv na urychlení stavby obchvatu Jablunkova, který chce stát postavit do poloviny roku 2008. Mimo jiné se urychlí i dokončení obchvatu Třinecka, výstavba silničního spojení s Polskem a také modernizaci železnice. Rekonstrukce silnic má stát 5-6 mld. korun. Moravskoslezský kraj dostal na vybudování infrastruktury 11 mld. korun, přičemž druhý největší obnos udělený jinými kraji činil „pouhé“ 4 mld. korun. Kraj pro to, aby se zde tato gigantická investice opravdu uskutečnila, dělá velmi mnoho. Spousta činností jež má povzbudit investora však bude znamenat také hospodářské a sociální oživení kraje. Kraj například přímo v Nošovicích vybuduje integrované záchranné centrum pro celé Beskydy, stanici pro hasiče, policii a další záchranáře. Je plánováno vybudování heliportu, pro pracovníky Hyundai bude fungovat kyvadlová hromadná doprava do místa továrny. To vše také znamená nová pracovní místa. V rámci administrativní podpory projektu budou moci děti korejského managementu studovat na 1st International School of Ostrava, dle potřeb společnosti kraj připraví nové obory středního školství, přizpůsobí se dokonce i celní správa - pro veškerý pohyb zboží z továrny v rámci EU vybuduje nové pracoviště dostupné přímo z továrny. Rozhodně nemalým přínosem by mohlo být plánované zvelebení letiště Mošnov. Kraj by je totiž rád upravil a vybudoval takzvaný cargo terminál na odbavování zboží pro nákladní leteckou dopravu. Přes plánovaný rozvoj nákladní dopravy se chce mošnovské letiště zaměřit především na zvýšení počtu přepravovaných cestujících. Kraj staví novou odbavovací halu za 140 milionů, více než třetinu na stavbu přislíbila Evropská unie. Letiště by mělo být v roce 2015 schopné odbavit 1,5 milionu cestujících ročně. (www.aktualne.centrum.cz, 22. 4. 2006)

První z řady pozitivních efektů se stává skutečností už nyní. Jihokorejská firma SungWoo Hitech, která staví karosárnu v průmyslové zóně Ostrava Hrabová, se díky tomu, že do stejné oblasti přichází i Hyundai, rozhodla, že zdvojnásobí výši původně zamýšlené investice i počet nových pracovních míst. To znamená, že její investice by měly vyšplhat až na 4,7 mld. korun a počet zaměstnanců na 1 500. Tato

firma se rozhodovala, zda se usadí na Slovensku nebo v ČR, ale díky příchodu Hyundai zvítězily Čechy. (<http://morava24.cz>, 22. 4. 2006)

V celorepublikovém měřítku se očekává zvýšení výkonnosti tuzemské ekonomiky až o 2,5 % (navýšení růstu HDP, zvýšení obratu českého zahraničního obchodu). Hyundai naši republiku zároveň postaví do pozice druhého největšího výrobce aut na hlavu v EU. Společně se Slovenskem pak dojde k vytvoření velmi silného „automobilového euroregionu“.

6.1.2 Negativní dopady

Negativních dopadů zatím není až tolik, ale hned jako první se nabízí ekologické hledisko. Zóna v Nošovicích se rozkládá v těsné blízkosti Chráněné krajinné oblasti Beskydy a připravované Národní přírodní památky Skalická Morávka. Ekologům se toto umístění zóny z rozličných důvodů nezamlouvá. Například silnice Nošovice-Žilina vede místy, kudy putují šelmy (vlk obecný, medvěd hnědý, rys ostrovid), proto se při úpravách této komunikace bude muset počítat s budováním bezpečných průchodů pro zvířata. Na pozemku zóny dojde také na kácení stovek keřů a stromů, což se ochranářům přírody také příliš nelíbí. Určité nevýhody trápí i Zemědělské družstvo vlastníků Nošovice, protože se jejich aktivity přesouvají na náhradní půdu, která už nemusí být tak úrodná, jako byla zemina v Nošovicích. Tím může dojít k menší úrodě. Zdá se pravděpodobné, že Družstvo bude nakonec částečně propouštět, navíc přijde o dlouho očekávanou značku Nošovické zelí, kterou by však časem chtělo získat znovu zpět.

Pozoruhodné je, že automobilka Hyundai se ještě v Nošovicích nezačala stavět, už ale zvyšuje ceny bytů v okolí. Například ve Frýdku-Místku během několika posledních měsíců byty zdražily až o 100.000 korun. Až bude nedostatek i bytů k pronájmu, porostou nejspíš i jejich ceny.

Více negativních dopadů hrozí spíše na celorepublikové úrovni. Jedna z prvotních nepříjemných skutečností je, že ČR vyplatí ze státní pokladny miliardy korun na pobídkách a daňových úlevách (5,6 mld. CZK), a investicích do infrastruktury (5-6 mld. CZK). Výkup pozemků a nemovitostí už stát stál víc než

půl mld. CZK, 20,5 mil. korun proplatil kraj. Garance by sice měla být smluvně ošetřena, ale skutečné záruky dlouhodobé přítomnosti investora v regionu prakticky neexistují (viz. např. investice LG Philips v Hranicích na Moravě, nebo Flextronics v Brně) (<http://tyden.newtonit.cz>, www.stavebniforum.cz, 24. 4. 2006). Za druhé se touto investicí zvyšuje závislost ČR na vývoji v automobilovém průmyslu. Situace se sice může vyvíjet jinak, ale nejspíš budou čeští dodavatelé pro Hyundai v menšině, protože společnost chce většinu dílů vozit ze Slovenska, kde je již ve výstavbě továrna společnosti KIA, což je dceřinná společnost Hyundai Motor Company. S touto investicí je již v současné době spojen příchod celé řady dodavatelů.

6.2 Prodej Nové Huti – Ostrava

Zatímco investice Hyundai je ukázkovým příkladem investice na zelené louce, kdy investor může poměrně realizovat své specifické nároky na rozjetí výroby, další velká investice v Moravskoslezském kraji – koupě akcií Nové Huti společností LNM Holdings, byla příkladem investice „akviziční“, při které investor vstupuje do stávající společnosti a tu postupně restrukturalizuje. V případě Nové huti došlo k prodeji proto, že byla po neúspěšných pokusech o privatizaci nezbytná. Před prodejem do rukou nizozemské ocelářské společnosti LNM Holdings stála Nová huť Ostrava z důvodu obrovského zadlužení na pokraji bankrotu. Její dluhy dosahovaly víc než 20 mld. korun, což se stávalo pro další fungování společnosti čím dál tím neúnosnější. Navíc došla trpělivost i věřitelům, a tak prodej představoval jediné myslitelné řešení, neboť krachující společnost mohl zachránit pouze strategický investor, který by dodal tolik potřebný kapitál.

Prodejní proces vláda pojala poněkud neobvyklou formou. Nebylo totiž vyhlášeno řádné výběrové řízení, místo něj vláda poskytla v únoru 2002 exkluzivitu pro jednání o prodeji firmě LNM Holdings. Požadavek vlády zněl tak, že nový vlastník Nové huti má být vybrán z okruhu hutních společností a toto kritérium LNM Holdings splňoval. Tato společnost tedy v roce 2002 za 660 mil. CZK odkoupila 67 % akcií huti a pohledávky za cca 4,8 mld. Kč, které u oceláren

evidovala Česká konsolidační agentura. Současně LNM převzala dluh Nové huti u IFC (jednoho z jejích největších věřitelů) ve výši cca 8,5 mld. Kč. Přislíbila také, že proinvestuje cca 25 mld. CZK. (www.energetik.cz, 25. 4. 2006), zvýší produktivitu práce a provede důkladnou restrukturalizaci. V roce 2003 byla Nová huť díky novému vlastníkovi přejmenována na společnost Ispat Nová huť. Dnes však tuto firmu známe pod názvem Mittal Steel Ostrava. Toto své jméno získala, když její mateřská společnost LNM Holdings uzavřela v roce 2005 fúzi s Ispat International, jejímž vlastníkem je Lakshmi Mittal, který celé své ocelářské impérium přejmenoval na Mittal Steel Company.

6.2.1 Dopady investice

Co se týče dopadů prodeje společnosti, nedá se popřít fakt, že účel byl splněn. Zaslouhou LNM Holdings Nová huť nepodlehla dluhům ani tlaku věřitelů, bankrot nenastal a společnost je stále v provozu. To, že Nová huť byla zachráněna, znamenalo pro spoustu jejích zaměstnanců obrovskou úlevu. Kdyby se prodej nezdařil, tisíce pracovníků by přišlo o místo. Díky hospodaření nového vlastníka také došlo k růstu cen akcií.

LNM Holdings, kupovala před čtyřmi lety státní Novou huť s téměř 11 000 zaměstnanci. V privatizační smlouvě se vlastník zavázal, že do konce roku 2005 nesníží stavy pod 8 862 lidí. V roce 2004 však na propouštění v rámci slibované restrukturalizace podniku došlo a z Nové huti odešlo dobrovolně přes 1 700 lidí. Společnost se rozhodla nepopulární snižování stavů zaměstnanců vyřešit jinak, po svém. Místo výpovědí přišla s nabídkou vysokého odchodného v případě dobrovolného ukončení pracovního poměru. Nová huť vyčlenila na odstupné 1,4 miliardy korun, každý zaměstnanec dostal v průměru 600.000 korun. Podle zákona, pokud je pracovní místo zrušeno z organizačních důvodů, zaměstnanec má nárok na dva měsíční platy plus odstupné až do výšky šesti platů, podle délky zaměstnání. V Ispatu se začínalo na šestnáctinásobku, za každých pět odpracovaných let zaměstnanci mohli dostat ještě jeden plat navíc. Tak se částky mohly vyšplhat až na pětadvacetinásobek měsíčního platu (www.radio.cz, 23. 4. 2006). Tato akce

samozřejmě zvětšila míru nezaměstnanosti v kraji. Důležité však je, že ne všichni odcházející zůstali bez práce. Valná většina těch, kteří odešli, byly osoby v předdůchodovém věku nebo mladí lidé, kteří chtěli rozjet z takto získaných peněz vlastní podnikání. Je možné, že taktika velkého odchodného se bude opakovat, protože Mittal Steel, který v současnosti zaměstnává asi 8 900 lidí, hodlá letos opět propouštět.

Negativní vliv má Mittal Steel na Moravskoslezský kraj v ohledu nepřijemností spojených s dvěma arbitrážemi, které vede proti České republice. V prvním soudním sporu Mittal Steel požaduje vydání 14 % akcií bývalé Nové huti, které měly původně připadnout společnosti Petrcíle, s níž stát podepsal dohodu o manažerské privatizaci Nové huti. Petrcíle, kterou založili členové někdejšího vedení Nové huti, však nesplnila privatizační podmínky a stát jí smlouvu vypověděl. Po další privatizaci Nové huti, ve které zvítězila společnost Mittal Steel, se stát s novým majitelem oceláren dohodl, že v budoucnu převede 14 procent akcií oceláren na jeho účet. "Kvůli sporu s firmou Petrcíle se tak nestalo, do jeho vyřešení ani nemohlo. (www.finance.cz, 25. 4. 2006) Druhou záležitostí je táhlý spor mezi společností Osinek – vlastníkem Vítkovice Steel a dceřinnou společností Mittal Steelu – Vysoké pece Ostrava. Ty vůči Osinku uplatňují nárok na 350 mil. CZK za nezaplacené faktury za dodávky surového železa pro Vítkovice Steel. Osinek naopak chce, aby Mittal vrátil přeplatek téměř 1 mld. CZK za údajně příliš vysoké ceny surového železa. Oba tyto spory způsobily, že Mittal Steel byl z privatizace společnosti Vítkovice Steel vyloučen. Vláda totiž v podmínkách soutěže ustanovila, že výběrového řízení se nesmí zúčastnit žádný subjekt, který s nabízenou společností vede jakýkoli soudní spor. (www.novinky.cz, 25. 4. 2006) 99% podíl ve Vítkovice Steel tak nakonec z devatenácti zájemců získala ruská firma Evraz Holding za 7,05 mld. CZK, ačkoli nabídka Mittal Steelu byla téměř o 2 mld. CZK vyšší. Z tohoto popudu chtěl Mittal Steel podat na ČR stížnost u Evropské komise.

6.3 Drobnější investice v Moravskoslezském kraji

Kromě tak rozsáhlých investic jako je Hyundai se v kraji uskutečnila a uskutečňuje celá řada projektů „skromnějšího“ charakteru. Jako jednotlivé projekty nemají sice pro Moravskoslezský kraj tak velký význam, avšak všechny dohromady pozitivní vliv na kraj rozhodně vykazují. V lokálním měřítku pak dané investice vždy znamenají opravdu velký přínos.

6.3.1 Pila v Paskově

V roce 2003 vyrostla v Paskově na Frýdecko-Místecku na ploše asi 21 ha vysokokapacitní pila. Nachází se v bezprostřední blízkosti závodu na výrobu celulózy Biocel Paskov a v provozu je od května 2004. Pílu zde zřídil rakouský investor Mayr-Melnhof Holz Gruppeza ve výši celkové investice asi za 2 mld. CZK. Plánovaný počet pracovních míst byl 220. Lokalitu si společnost vybrala kvůli zásobám kvalitního smrkového dřeva, jež se v Beskydech vyskytuje. Plánovalo se, že se závod má stát zárodkem budoucího dřevařského klastru, tedy jakéhosi volného uskupení firem zabývajících se komplexním zpracováním dřevní hmoty, což by ve výsledku znamenalo posílení konkurenceschopnosti místních firem. Při spouštění provozu se firma soustředila hlavně na výrobu řeziva, souběžně však začínala s výrobou europalet a dřevěných briket. Důležitým vedlejším produktem je vysoce kvalitní štěpka, která je přímou cestou dodávána do sousedící celulózky a nabízí tak i pro Biocel důležitý základ pro budoucí rozvoj výroby. (www.agris.cz, 25. 4. 2006; Hospodářské noviny z 10. 5. 2004, s.19)

6.3.2 Bang & Olufsen

Na Novojičínsku v průmyslové zóně Kopřivnice - Vlčovice se mezi samými výrobci automobilových komponent usadila dánská společnost Bang & Olufsen –

rozšíření středoevropských kapacit. Je to jediná zahraniční výrobní pobočka této firmy. Výrobu zahájil na podzim roku 2004 v provizoriu pronajatých prostor areálu společnosti Tatra Kopřivnice a zaměstnávala 114 lidí. Současně si však začala stavět zcela novou halu v průmyslové zóně, do které se se svými aktivitami v průběhu února 2006 přestěhovala. Stavba nové haly zatím stála 250 mil. CZK. K této částce však přibude v následujících letech investice dalších 200 mil. CZK na dostavbu celého areálu. Společnost nabídla zhruba 250 pracovních míst. Firma nechtěla vybudovat zahraniční pobočku, ve které by se výrobky jen kompletovaly. Jejím cílem bylo postavit skutečně špičkový podnik s vlastním vývojem. Továrna v České republice se postupně má stát hlavním výrobcem unikátních audio systémů, reproduktorů a telefonů této značky. Bang & Olufsen zahájil v lednu 2006 realizaci nového projektu – přesunu části výzkumu a vývoje z Dánska do České republiky. V technologickém centru chtějí vyvíjet audio, video a telekomunikační produkty. Do výstavby technologického centra firma investuje 62,5 milionu korun a do roku 2010 v něm zaměstná 70 převážně vysokoškolsky vzdělaných lidí. Centrum vzniká v úzké spolupráci s Vědeckotechnologickým parkem v Ostravě - Porubě. Díky této investici zde najdou práci špičkoví konstruktéři a další absolventi univerzity, kteří zatím jen obtížně hledají odpovídající uplatnění, a často proto z regionu odcházejí. Bude se také investovat do střediska, které bude zásobovat firemní obchody v celém světě. Z hlediska pracovních míst je společnost Bang & Olufsen pro kopřivnický mikroregion po prakticky klinické smrti největšího zaměstnavatele, světoznámé automobilky Tatra, velkou pomocí. (www.bang-olufsen.com, www.businessinfo.cz, www.prumyslovezony.cz, <http://archiv.newton.cz>, 25. 4. 2006)

6.3.3 Blanco CZ

V regionu, kde převládá ocelářství, důlní činnost a působí hojný počet společností, zaměřených na automobilový průmysl, jde v případě firmy Blanco CZ o poněkud neobvyklou investici. Německá společnost Blanco se rozhodla pro působení v průmyslové zóně Chlebovice ve Frýdku-Místku. Vybudovala zde zhruba na třech hektarech plochy výrobní halu za asi 93 milionů korun, vytvořila 60 nových pracovních míst a zahájila provoz v červnu 2005. Záměrem investice bylo získat

středisko, které společnosti umožní udržet si pozici na trhu. Počítá se zde také s vývojem. Společnost pracuje s jediným materiálem – nerezovou ocelí, ze které vyrábí především nerezová zařízení pro gastronomii (součásti nářezových strojů, pečících trub, balících linek, nerezové stoly, servírovací vozíky apod.) a zdravotnictví (mobiliář do operačních sálů a předsálí (instrumentační a přístrojové stolky, staniční vozíky, stojany). (www.fmseznam.cz, www.blanco.cz, 25. 4. 2006)

6.3.4 IVG Colbachini CZ

Italská společnost IVG Colbachini začala svou pobočku stavět v roce 2004 v průmyslové zóně Červený Dvůr v Krnově na Bruntálsku. Na ploše devíti hektarů byl vybudován závod na výrobu průmyslových vysokotlakých hadic. Výše investice měla přesáhnout 300 mil. CZK a mělo vzniknout minimálně 69 nových pracovních míst. Tato investice už tehdy znamenala velký přínos nejen pro město Krnov, ale i pro celý mikroregion Krnovska, který trápila vysoká míra nezaměstnanosti. V době, kdy výstavba závodu začínala, byla firma IVG Colbachini prvním investorem v nové průmyslové zóně. Město Krnov si od této investice slibovalo, že by mohla být jakýmsi impulsem pro přilákání dalších investorů do zóny, což se opravdu povedlo. V dnešní době zde působí další 4 společnosti. (www.businessinfo.cz, 25. 4. 2006)

6.3.5 Brose CZ

V průmyslové zóně Kopřivnice-Vlčovice působí od roku 2005 německá firma Brose. Závod, který zde byl za 1,3 mld. korun postaven, se rozkládá na ploše 22 hektarů a je ve skupině Brose druhým největším. Poloha nového závodu v Kopřivnici má pro firmu strategický význam, neboť jí otevírá přístup na trhy východní Evropy. Společnost původně působila v Rožnově pod Radhoštěm v pronajatých prostorách a zaměstnávala asi 400 lidí. Právě proto, že šlo o pronájem prostor, nemohla Brose CZ zvýšit výrobní kapacitu. Proto přistoupila na stavbu vlastního zázemí v Kopřivnici a po dokončení nového závodu sem celou výrobu z Rožnova přestěhovala. Toto umístění si vybrala zejména proto, že v Kopřivnici existuje tradice výroby

automobilů, je zde dostupná kvalifikovaná pracovní síla, infrastruktura i vzdělávací zařízení. Společnost má zájem své působení v Kopřivnici v příštích letech dále rozvíjet a vybudovat zde také vývojová pracoviště, která zatím sídlí výhradně v Německu. Ve firmě je zaměstnáno spolu se zaměstnanci, kteří přešli z Rožnova, celkem cca 960 lidí. (www.jobpilot.cz, www.koprivnice.cz, <http://i-ru.cz>, 25. 4. 2006)

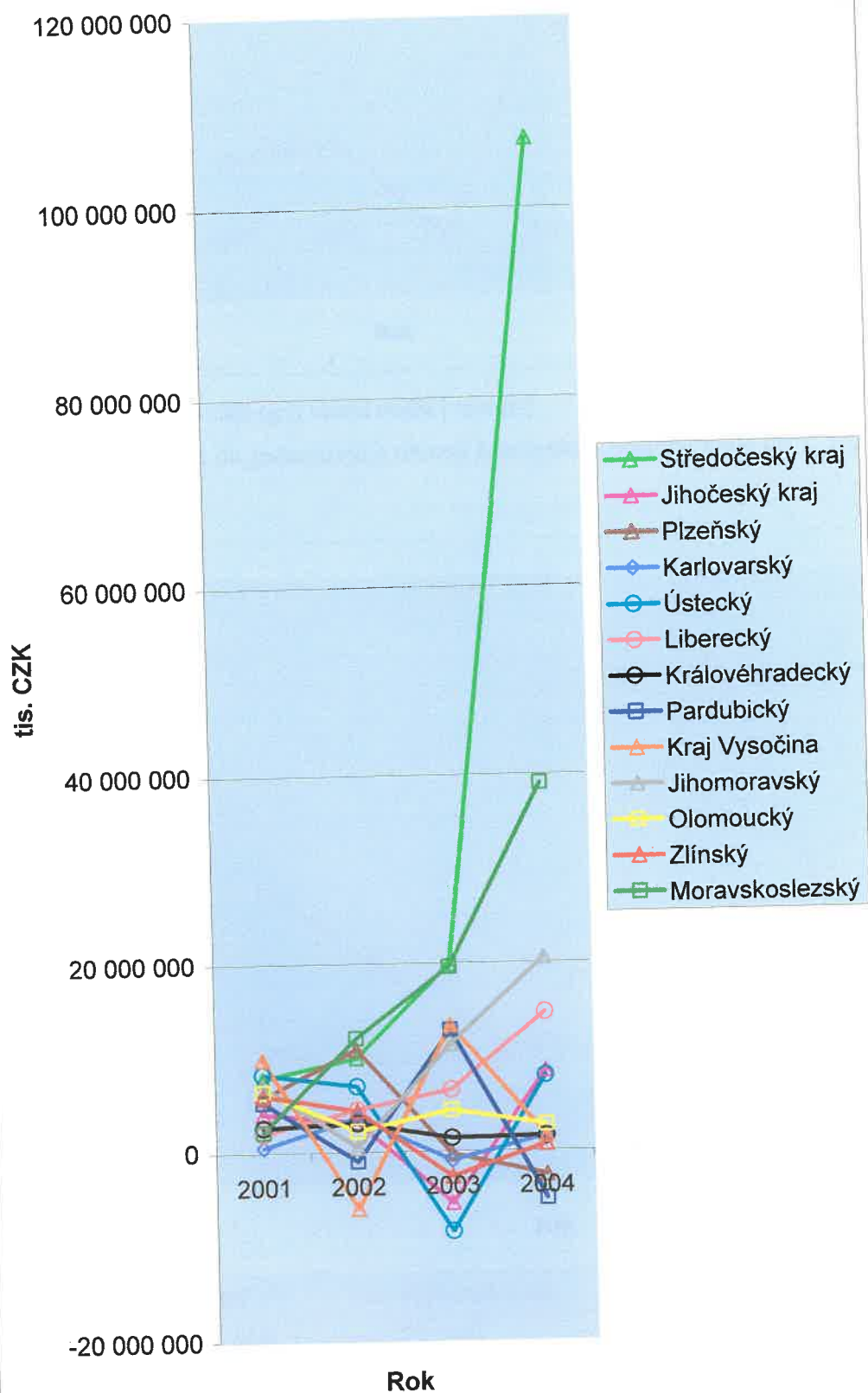
6.4 PZI v kraji

Při obecném pohledu na investice v republice, když pomineme oblast hlavního města Prahy a Středočeský kraj, do kterých putuje stabilně mnohem větší podíl investic než do zbývajících krajů, zjistíme, že Moravskoslezský kraj ohledně přílivu investic rozhodně nestrádá. Mnohem větší příliv investic do Prahy vysvětluje to, že se jedná např. o obří investice do nemovitostí a služeb. Ve Středočeském kraji je tento jev způsoben přítomností automobilky TPCA v Kolíně, která je sama o sobě značnou investicí a přitahuje další a další firmy jako své subdodavatele. Za rok 2001 se Moravskoslezskému kraji nepodařilo přivábit nijak ohromující množství investic. Zato příliv PZI do Moravskoslezského kraje v letech 2002-2004 byl vůči ostatním krajům mnohem výraznější a vykazoval stálý nárůst. Situaci znázorňuje graf č.14 (str.) společně s grafem č.15 (str.). Bohužel v grafech nemůže být zaznamenáno více let, protože od roku 2000 bylo v republice zavedeno jiné územní členění než v předcházejících letech, tzn. že oproti původním 8 je ČR nyní rozdělena na 14 krajů. Co se týče jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje, výrazně vyšší příliv PZI nelze pozorovat ani u jednoho z nich. Situace by se spíše dala popsat tak, že jeden rok je lepší pro tento okres a další rok zase pro jiný. Řekněme, že střídavá a náhlá zvýšení přílivu investic v jednotlivých okresech mohla souviset vždy s příchodem nějakého většího investora nebo více menších investorů do jednoho okresu. V roce 1999 vysokých částek dosáhl příliv investic do okresu Ostrava. V roce 2000 se více dařilo okresu Nový Jičín. Rok 2001 byl stejně slabý pro všechny okresy v kraji, ve srovnání s předchozími dvěma lety podstatně ubylo i investic na Ostravsku a Novojičínsku. Rok 2002 znamenal citelné zvýšení přílivu investic v okrese Frýdek-Místek a opět i na Ostravsku. Následující rok byl velmi úspěšný opět pro

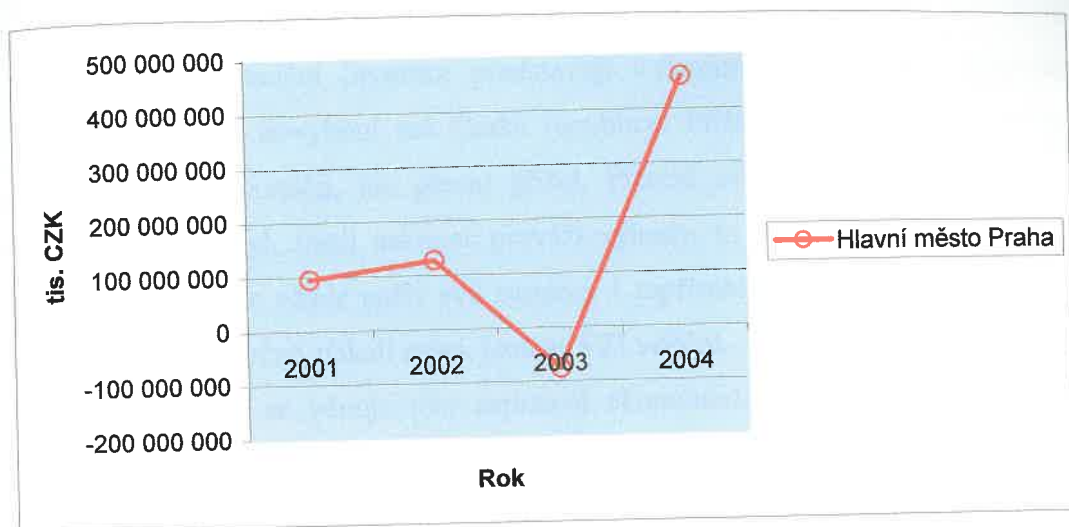
Ostravsko, kde se investice narozdíl od zbývajících okresů kraje vyšplhaly hodně vysoko. V roce 2004 vyšší objem investic zaznamenal okres Ostrava, ale předešlému roku se jejich množství nemůže vyrovnat. V okresech Karviná, Opava a Bruntál zůstal přísun PZI po celé období 1999-2004 téměř konstantní.

Do jakých sektorů investice v Moravskoslezském kraji vstupují a z jakých zemí nejčastěji přicházejí bylo uvedeno již v kapitole 3.3. Co se týká průmyslových zón Moravskoslezského kraje a investorů, kteří v nich působí, situace je popsána v kapitole 5.

Graf č.14: Příliv PZI do jednotlivých krajů (bez hl. města Prahy) od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2004

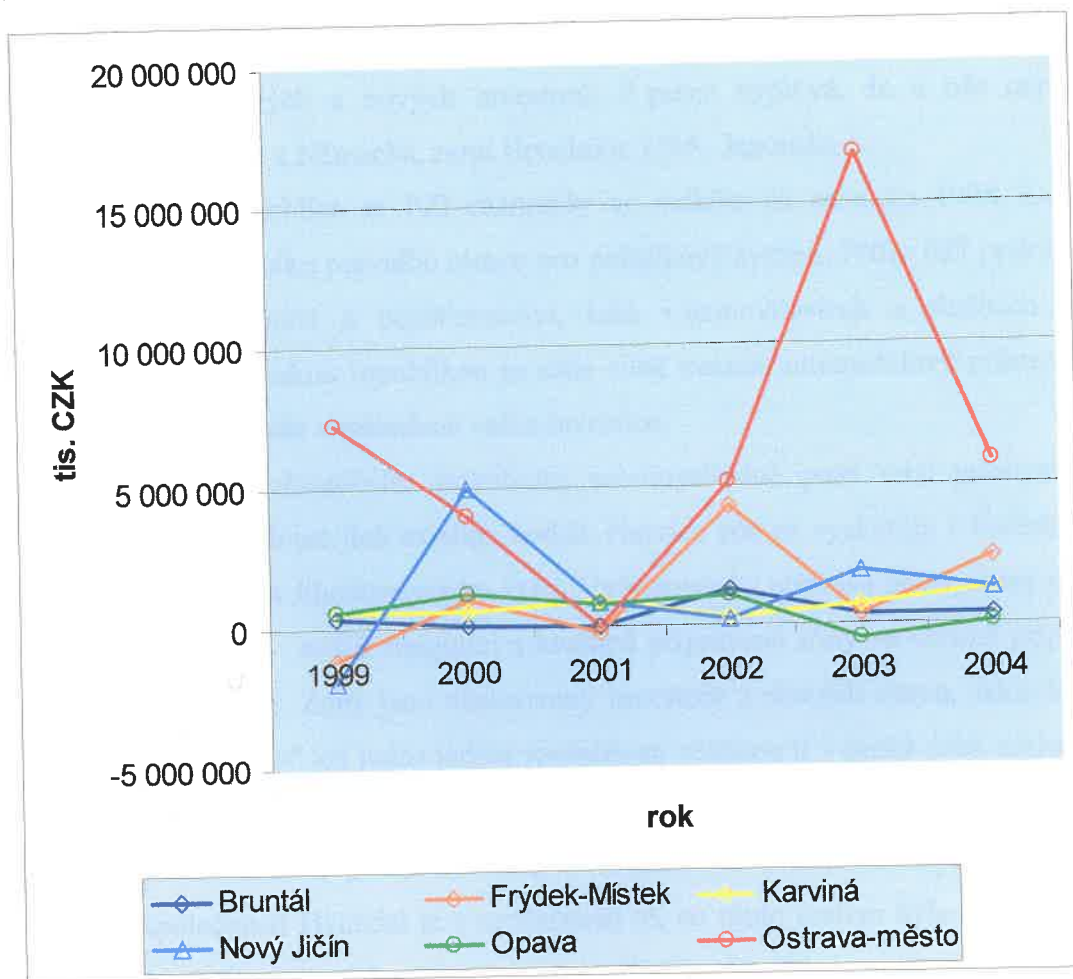

Graf č.15: Příliv PZI do hl. města Prahy od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2004

Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba i výpočty)

Graf č.16: Příliv PZI do jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2004

Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (graf vlastní tvorba i výpočty)

7 Závěr

Přímé zahraniční investice představují v dnešní moderní době opravdový fenomén, který se nevyhnul ani České republice. Přišel k nám sice oproti jiným zemím mnohem později, ale přesto přišel. Přinesl sebou celou řadu problémů, starostí, ale i výhod. Jestli nakonec převáží výhody, to ukáže čas. Zatím si přímé zahraniční investice všude našly své zastánce i zapřísáhlé odpůrce. Minimálně lidé, kteří díky nim konečně získali práci, jsou za PZI vděční.

Celá práce se věnuje této zajímavé ekonomické problematice. Je mnoho způsobů, jak toto téma uchopit, protože se k němu váže spousta různých souvislostí. Např. investiční pobídky. Investiční pobídky jsou standardním způsobem stimulace přílivu investičních aktivit. Jinými slovy mají schopnost přilákat zahraniční investory, kteří by za jiných okolností v dané cílové zemi neinvestovali. Proto je pobídkám v práci věnována velká pozornost. Podle počtu příchozích investic se zdá, že pobídkové systémy České republiky představují velmi dobrou základnu pro získávání stále nových a nových investorů. Z praxe vyplývá, že u nás nejvíce investují společnosti z Německa, zemí Beneluxu, USA, Japonska ...

V České republice se PZI rozmohly ve velkém až od roku 1998. Došlo k tomu zásluhou vzniku právního rámce pro pobídkový systém. Příliv PZI prakticky neustával v peněžnictví a pojišťovnictví, také v nemovitostech a službách pro podniky. Navíc s Českou republikou je stále silně svázán automobilový průmysl, i když zde se jedná spíše o průměrně velké investice.

K přímým zahraničním investicím neodmyslitelně patří také průmyslové zóny. V České republice jich existuje hodně. Nejvíce zón se vyskytuje v Ústeckém, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Vybudování a příprava průmyslové zóny pohltí vysoké částky, avšak fungující a kvalitně připravené zóny ve většině případů nesou kýžené ovoce. Zóny jsou obsazovány investory z různých oborů. Jakmile se v nové zóně usadí byť jen jedna jediná společnost, většinou ji v brzké době následují další firmy. Čím více investorů v zóně podniká, tím více se dá z PZI těžit.

V poslední části práce byla řeč o investicích v Moravskoslezském kraji. Investice společnosti Hyundai je v současnosti to, co tímto krajem hýbe. Není divu, protože se jedná o investici v astronomické výši 29 miliard korun. To, co v tomto i ve spoustě jiných případů obyvatele a politické zástupce kraje zajímá ze všeho nejméně, je plánované vytvoření nových pracovních míst, ať už se jedná o Hyundai

nebo o jinou společnost. Ač je v kraji umístěna již velká řádka investic a další jsou přísliby, potvrdila se má domněnka, že jejich počet bohužel nestačí na vyřešení nezaměstnanosti v Moravskoslezského kraji. Investic je zde skutečně dost, ale toto množství nemá zatím šanci vyhrát boj se stále se zvyšující automatizací výroby, kdy lidské ruce již v mnoha činnostech dokáže velmi dobře nahradit technologie a stroj. Dalším faktorem je skutečnost, že tam, kde ještě stále pracují lidé, jsou kladeny čím dál větší nároky na produktivitu práce. Zaměstnavatelé se snaží udržet počet zaměstnanců a výši nákladů na co nejnížší možné úrovni. Kromě zaměstnanosti se příznivé dopady dotýkají např. zvýšení životní úrovně občanů v kraji, vylepšuje se stávající infrastruktura, nebo se buduje nová, často se změny projevují i ve školství (jsou vytvářeny nové učební obory, což pro budoucí studenty znamená větší možnosti výběru) a jiných oblastech lidského života. Ruku v ruce s klady však přicházejí vždy i zápory. Nejčastějším problémem je ekologická zátěž, nebo když budovaný závod zasáhne do krajinného rázu a změní jej (budoucí Hyundai v podhůří Beskyd). Negativa jsou od případu k případu jiná. Jednou z dalších nevýhod může být např. zdražování bytů a jiných nemovitostí či jiného „nedostatkového zboží“. Často se za účelem zisku zdražuje i tam, kde se vyskytuje vyšší kapitál.

Závěrem bych už chtěla pouze dodat, že nám nezbývá nic jiného než doufat, že investiční pobídky nejsou marné a že se v horizontu několika let tyto peníze do státní kasy obloukem zase vrátí a že investoři, kteří již v ČR působí, zde také zůstanou.

8 Seznam použité literatury

Monografie

- BENÁČEK, V.: *Přímé zahraniční investice v české ekonomice*. Politická ekonomie, 2000.
- BENÁČEK, V. – ZEMPLINEROVÁ, A.: *FDI in the Czech Manufacturing Sector*. Prague Economic Papers, 1997.
- BLOMSTRÖM, M. - KOKKO, A. - ZEJAN, M.: *Foreign direct investment: firm and host country strategies*. London (UK): Macmillan, 2000.
- BLOMSTRÖM, M. - KOKKO, A.: "The economics of foreign direct investment incentives", in HERRMANN, H. - LIPSEY, R. (eds): *Foreign direct investment in the real and financial sector of industrial countries*. Berlin: Springer-Verlag, 2003.
- DUNNING, J.H.: *Explaining the International Direct Investment Position of Countries: Towards a Dynamic or Developmental Approach*. Welwirtschaftliches Archiv, 1981.
- HUNYA, G.: *Recent Impacts of Foreign Direct Investment on Growth and Restructuring in Central European Transition Countries*. Vienna: WIIW, 2002, Research reports No.284.
- JAROLÍM, M.: *Zahraniční investice a produktivita práce*. Finance a úvěr, 2000. KALÍNSKÁ, E.: *Aktuální otázky světové ekonomiky: Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy*. Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra světové ekonomiky, 1999/5.
- KOČENDA, E.: *Development of Ownership Structure and its Effect on Performance: Czech Firms from Mass Privatization*. Praha: CERGE, 2001.
- KRUGMAN, P.: *A Model of Innovation, Technology transfer, And the World Distribution of income*. Journal of Political Economy, 1979.
- MASSEY, D.: *Spatial Divisions of Labour, Social structure and the geography of production*. 1st edition, London: Macmillan Press, 1984.
- PAVLÍNEK, P. – SMITH, A.: *Internationalization and Embeddedness in East-Central European Transition: the Contrasting Geographies of Inward Investment in the Czech and Slovak Republics*. 1998, Regional Studies 32(7).
- PETŘÍČEK, V.: *Vývoj investičního prostředí v České republice*. Praha: CORONA, 2003.
- PLOJHAR, M. - SRHOLEC, M.: *Hospodářská politika vůči přímým zahraničním investorům*. Praha: Linde, 2003.
- PLOJHAR, M. - SRHOLEC, M.: *Politická ekonomie investičních pobídek*. Politická ekonomie, 2004.
- SRHOLEC, M.: *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde, 2004.
- SRHOLEC, M.: *Význam přímých zahraničních investic ve zpracovatelském průmyslu*. In: KADEŘÁBKOVÁ, A. - SPĚVÁČEK, V. - ŽÁK, M. (eds): *Růst, stabilita a konkurenceschopnost: aktuální problémy české ekonomiky na cestě do EU*. Praha: Linde, 2003b.
- SRHOLEC, M.: *FDI inflows in Central and Eastern European Countries: Resisting the Global Downturn?* Praha: Newton Holding, 2003c, Country Report 11/2003.

SRHOLEC, M.: *Podniky pod zahraniční kontrolou v české ekonomice*. Praha: Newton Holding, 2003d, Ekonomické zprávy 12/2003.

SRHOLEC, M.: *Dynamizace komparativních výhod a uzavírání mezery v produktivitě práce*.

In: KADEŘÁBKOVÁ, A. - SPĚVÁČEK, V. - ŽÁK, M. (eds): *Růst, stabilita a konkurenceschopnost*

II: *aktuální problémy české ekonomiky při vstupu do EU*. Praha, Linde, 2004b.

SRHOLEC, M.: *Structural Inertia and Export Performance: Adjusting to Demand Shifts in the European Market*. Statistika, 2004c.

SRHOLEC, M.: *High-tech Sectors in the Central and Eastern Europe: Is It a Real of Statistical Effect?* In: PIECH, K. - RADOŠEVIČ, S. (eds): *The Knowledge-Based Economy in Central and East European Countries. Countries and Industries in a Process of Change*. New York: Palgrave Macmillan, 2004d, v tisku.

VITURKA, M.: *Zahraniční investice a strategie regionálního rozvoje*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2000.

ZEMPLINEROVÁ, A. – JAROLÍM, M.: *Modes of FDI Entry and Firm Performance: The Czech Case*. Transnational Corporations, 2001.

Internetové zdroje

<<http://www.agris.cz/detail.php?iSub=518&id=128236>> [cit. 2006-04-25]

<<http://aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=48944>> [cit. 2006-04-22]

<<http://aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=81910>> [cit. 2006-04-22]

<<http://aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=50867>> [cit. 2006-04-22]

<<http://aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=113168>> [cit. 2006-04-23]

<<http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&id=616&type=1>> [cit. 2006-04-22]

<<http://archiv.newton.cz/mf/2006/02/24/420ef2feddc8e313bb81e26af75eb5c.asp>> [cit. 2006-04-25]

<http://www.bang-olufsen.com/web2/corporate_info/cz/default.asp> [cit. 2006-04-25]

<http://www.bestpractices.cz/praktiky/obecne_dokumenty/prk.pdf> [cit. 2006-04-17]

<<http://www.blanco.cz/stranka.php?typ=4>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.businessinfo.cz>>

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/investicni-pobidky/prime-zahranicni-investice-a-investicni/1000497/3165/#b1>> [cit. 2006-02-23]

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/investicni-pobidky/prime-zahranicni-investice-a-investicni/1000497/3165/#b1>> [cit. 2006-02-25]

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/moravskoslezsky-kraj/bang-olufsen-investuje-na-morave/1000929/39358/>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/prosinec/ivg-colbachini-cz-zahajuje-vystavbu/1000668/4517/>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.cautor.cz/privatizace4.htm>> [cit. 2006-04-23]

<<http://www.cepo.arnika.org/lutyne/index.shtml>> [cit. 2006-04-17]

<<http://www.cnb.cz>>

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2000_toky/pzi_2000_odv_etvi.html%20> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2001_toky/pzi_2001_odv_etvi.html> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2002_toky/pzi_2002_odv_etvi_czk.html> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2003_toky/pzi_2003_odv_etvi_czk.html> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2004_toky/pzi_2004_odv_etvi_czk.html> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2005_toky/pzi_2005_odv_etvi_czk.html> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/download/pzi_rada.xls> [cit. 2006-03-21]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_1998_CZ.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_1999_CZ.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2000_CZ.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2001_CZ.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2002_CZ.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2003_CZ1.PDF> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2004_CZ.pdf> [cit. 2006-04-04]

<http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_balance_stat/pzi/pzi_2005_toky/pzi_2005_odv_etvi_czk.html> [cit. 2006-04-04]

<<http://www.czechinvest.cz>>

<[http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/C399B8936BCBAE3DC1257125002DC930/\\$File/Udelene%20pobidky.xls](http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/C399B8936BCBAE3DC1257125002DC930/$File/Udelene%20pobidky.xls)> [cit. 2006-03-29]

<[http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/69A32ACDB92569C2C1256EC20064EB50/\\$File/Udelene%20inv_podpory.xls](http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/69A32ACDB92569C2C1256EC20064EB50/$File/Udelene%20inv_podpory.xls)> [cit. 2006-03-29]

<[http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/72DB333F328B430AC1256F8E005E0A20/\\$File/Udelene%20fin_podpory.xls](http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/dwnl/72DB333F328B430AC1256F8E005E0A20/$File/Udelene%20fin_podpory.xls)> [cit. 2006-03-29]

<<http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/nws/1D7F6A560FB6D331C125713E004BA5BF?OpenDocument>> [cit. 2006-04-04]

<[http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/d76a0c0776051084c1256eb50041340a/1d7f6a560fb6d331c125713e004ba5bf/\\$FILE/Hyundai_Next%20Finance.pdf](http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/d76a0c0776051084c1256eb50041340a/1d7f6a560fb6d331c125713e004ba5bf/$FILE/Hyundai_Next%20Finance.pdf)> [cit. 2006-04-04]
<[http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/d76a0c0776051084c1256eb50041340a/1d7f6a560fb6d331c125713e004ba5bf/\\$FILE/Hyundai_Zahradnik_Jedlicka.pdf](http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/d76a0c0776051084c1256eb50041340a/1d7f6a560fb6d331c125713e004ba5bf/$FILE/Hyundai_Zahradnik_Jedlicka.pdf)> [cit. 2006-04-04]
<<http://www.czechinvest.cz/web/pwci.nsf/pages/9FE11131D9207297C1256EC200299A41?OpenDocument>> [cit. 2006-04-17]

<http://www.dolni-lutyn.cz/industrial_zone.htm> [cit. 2006-04-17]
<<http://www.dynamicregion.cz/Default.aspx?CatID=2506&LayId=2&ArtId=21798>>
[cit. 2006-04-17]
<<http://www.dynamicregion.cz/moravskoslezsky-kraj/podnikani-v-nasem-kraji/hlavni-prumyslove-lokalita/default.aspx?CatID=2516>> [cit. 2006-04-17]

<<http://www.energetik.cz/hlavni3.html?m1=/zpravy/200205zpr.html>> [cit. 2006-04-23]
<<http://www.euractiv.cz/cl/25/867/Program-na-podporu-tvorby-pracovnich-mist-v-regionech-nejvice-postizenych-nezamestnanosti>> [cit. 2006-04-07]

<<http://www.finance.cz/zpravy/finance/47166/>> [cit. 2006-04-23]
<<http://www.fmseznam.cz/clanek.php?volba=1361>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.iasplus.com/stats/worldinv2005.pdf>> [cit. 2006-04-16]
<<http://info.plzen-city.cz/article.asp?sec=956>> [cit. 2006-02-23]
<<http://i-ru.cz/clanky.asp?ID=3072>> [cit. 2006-04-16]

<<http://www.jobpilot.cz/profile/brose/>> [cit. 2006-04-25]
<<http://www.koprivnice.cz/index.php?id=kopnoviny&clanek=653>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.mesto-bohumin.cz/index.php?clanek=369>> [cit. 2006-04-17]
<<http://www.mfcr.cz>>
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/inv_pob_vyvoj.html> [cit. 2006-02-23]
<<http://www.mmr.cz>>
<http://morava24.cz/clanek/clanek.aspx?id_clanku=5039> [cit. 2006-04-16]
<http://morava24.cz/clanek/clanek.aspx?id_clanku=5006> [cit. 2006-04-16]
<<http://www.mpo.cz>>
<<http://www.mpo.cz/dokument10859.html>> [cit. 2006-03-25]
<<http://www.mpo.cz/dokument13602.html>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.newton.cz>>
<<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>
f> [cit. 2006-03-24]

<<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/2065ad3cf9eacfac94c367f711a3aebb.pdf>>
[cit. 2006-03-24]

<<http://www.nosovice.com/hyundai.pdf>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/ekonomika/71948-kraj-nechal-nosovice-zelinarum--firme-hyundai-nabidne-mosnov.html>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/ekonomika/72147-nosovice-se-vraci-do-hry-o-hyundai--pripraven-je-i-mosnov.html>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/ekonomika/70772-ekologove-chteji-hyundai-odradit-od-investice-u-beskyd.html>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/domaci/72292-prvni-starousedlici-uz-ustoupili-tovarne-hyundai.html>>
[cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/ekonomika/72387-nosovice-jsou-volne-pro-hyundai.html>> [cit. 2006-04-22]

<<http://www.novinky.cz/ekonomika/52093-stat-zakazal-mittalu-uchazet-se-o-vitkovice-steel.html>>
[cit. 2006-04-23]

<<http://www.oecd.org>>

<<http://www.prumyslovezony.cz/web/pwci.nsf/nws/C396F5FA431F8E1FC125711E00395229?OpenDocument>> [cit. 2006-04-25]

<<http://www.radio.cz/cz/zpravy/58909>> [cit. 2006-04-17]

<<http://www.radio.cz/cz/clanek/60369>> [cit. 2006-04-23]

<<http://www.radio.cz/cz/zpravy/68433>> [cit. 2006-04-23]

<<http://www.radio.cz/cz/zpravy/74763>> [cit. 2006-04-23]

<<http://www.rrajm.cz/download/pzi.pdf>> [cit. 2006-02-25]

<<http://www.sedmagenerace.cz/index.php?art=clanek&id=159>> [cit. 2006-02-23]

<<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008001001005003002006013>>
[cit. 2006-02-23]

<<http://www.unctad.org>>

<http://www.unctad.org/en/docs/wir2004_en.pdf> [cit. 2006-04-16]

<<http://www.wdt.cz/www/hospodarstvi.cz/index.php?typ=SHA&showid=18&id=156976>>
[cit. 2006-04-23]

<<http://zpravy24.pantax.cz/2002/05/06.05.02.htm>> [cit. 2006-04-23]

9 Přílohy

Příloha č.1 ke grafu č.1: Investice do technologických center a center strategických služeb v krajích od června 2001 do 28. 2. 2006

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006

Kraj	Investice v mil. CZK
Hl. město Praha	6 866,03
Jihomoravský	791,37
Moravskoslezský	429,75
Středočeský	3 416,57
Zlínský	680,24
Plzeňský	555,64
Královéhradecký	150,87
Olomoucký	160,68
Pardubický	251,60
Liberecký	180,76
Jihočeský	142,00
Celkem	13 625,51

Příloha č.2: Projekty v rámci Pobídkový systém pro projekty v oblasti center strategických služeb a technologických center (od června 2001 c 28. 2. 2006)

Zdroji: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006

* - Investiční pobídky; D = dotace; R = rekvalifikace

Investující společnost	SC/TC	Země původu investora	Průmyslový sektor	Investice v mil. CZK	Náklady na školení a rekvalifikace v mil. CZK	Nová pracovní místa	D/R*	Okres	Rok vydání rozhodnutí	Rok podání žádosti
Siemens Kolejová vozidla, s.r.o.	TC	Německo	strojírenský	72,50	82,00	155	X/X	Praha Ostrava	2004	2003
Osram Bruntál spol. s r.o.	TC	Německo	elektronický	20,80	44,40	30	X/X	Bruntál	2004	2003
Autopal s.r.o.	TC	USA	automobilový	15,00	15,15	57	X/X	Nový Jičín	2004	2003
TietoEnator, a.s.	SC	Finsko	ostatní	73,25	31,19	699	X/X	Ostrava	2005	2004
Roper Engineering s.r.o.	TC	USA	přesné strojírenství	24,00	2,48	17	X/X	Ostrava- město	2005	2004
Siemens Automobilové systémy s.r.o.	TC	Německo	elektronický	20,00	3,97	19	X/X	Nový Jičín	2005	2004
ASUS Czech s.r.o.	SC	Nizozemí	elektronický	125,00	4,00	170	X/X	Ostrava- město	2005	2004
Hayes Lemmerz Alutechnologie, s.r.o.	TC	USA	automobilový	91,00	3,90	15	X/X	Ostrava- město	2005	2004
Siemens Automobilové systémy s.r.o.	SC	Německo	automobilový	60,70	4,85	64	X/X	Nový Jičín	2005	2004

Příloha č.3: Projekty v rámci pobídkového systému pro Program pro podporu tvorby nových pracovních míst (2. 6. 2004-28. 2. 2006)
 Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

* - Investiční pobídky na: PM = pracovní místa, R = rekvalifikace

Společnost	Sektor	Země původu PZI	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená prac. místa	Pobídky na: PM / R*	Okres	Rok podání záměru	Rok podepsání dohody	
BIKE FUN International s.r.o.	dopravní prostředky	Nizozemí	22,20	10	PM	R	Nový Jičín	2004	2005
COPRECI CZ, s.r.o.	strojírenský	Španělsko	10,88	13	PM	R	Bruntál	2004	2005
KES - kabelové a elektrické systémy, spol. s r.o.	automobilový	Rakousko	14,00	20	PM		Frydek- Místek	2004	2005
KARLA spol. s r.o.	kovozpracující	Česká republika	11,00	70	PM		Ostrava	2004	2005
GE Money Multiservis, a.s.	centrum zákaznické podpory	Česká republika	55,00	400	PM	R	Ostrava	2004	2005
ASUS Czech s.r.o.	elektrotechnický	Nizozemí	405,00	1950	PM	R	Ostrava- město	2004	2005
AUTOKREDIT, společnost s ručením omezeným	textilní	Česká republika	12,00	25	PM		Bruntál	2005	2005
Macco Organiques, s.r.o.	farmaceutický	Česká republika	20,00	10	PM	R	Bruntál	2005	2005
STROJOSVIT, a.s.	strojírenský	Česká republika	21,00	140	PM		Bruntál	2005	2006
ELFE, s.r.o.	strojírenský	Česká republika	40,55	35	PM		Bruntál	2004	2006

Příloha č.4: Projekty v rámci Pobídkového systému pro projekty ve zpracovatelském průmyslu (duben 1998 – 28. 2. 2006)

Detaily projektu										Pobídky*			
Investující společnost	země původu investora	odvětví průmyslu	Pracovní místa	Investice v mil. CZK	Rok	D	PM	R	P	I	veřejná podpora v %		
Hayes Lemmerz Alukola, s.r.o.	Itálie	automobilový	227	895,39	1998	x	x	x			50		
AUTOPAL s.r.o.	USA	automobilový	167	2 003,02	1999	x	x	x			50		
Siemens Automobilové systémy s.r.o.	Německo	automobilový	432	1 275,00	2001	x	x	x			50		
OSRAM Bruntál spol. s r.o.	Německo	elektrotechnický	438	860,27	2001	x	x	x			50		
Dura Automotive Systems CZ, s.r.o.	Německo	automobilový	294	491,00	2001	x	x	x			50		
Mölnlycke Health Care Klinipro s.r.o.	Švédsko	zdravotnický	150	420,20	2002	x	x	x		x	50		
INVOS, spol. s r.o.	ČR	plastikařský	67	498,00	2002		x	x			64		
Visteon-Nichirin-Czech, s.r.o.	USA	gumárenský	34	185,30	2002	x	x	x			50		
HK Konstrukce s.r.o.	Nizozemí	strojírenský	60	250,00	2002	x	x	x			40		
WALMARK, a.s.	ČR	potravinářský	90	275,00	2002		x	x			50		
IVG Colbachini CZ s.r.o.	Itálie	gumárenský	69	323,90	2003	x	x	x			50		
Vesuvius Solar Crucible, s.r.o.	Velká Británie	sklářský	47	276,10	2003	x	x	x			50		
Mayr-Melnhof Säga Paskov s.r.o.	Rakousko	dřevozpracující	140	1 529,00	2003	x	x	x		x	45		
Kovona Systém, a.s.	ČR	kovozpracující	110	201,00	2003	x	x	x			65		
SEMPERFLEX OPTIMIT s.r.o.	Rakousko	plastikařský	50	443,44	2004	x					50		
Viroplastic CZ s.r.o.	Itálie	plastikařský	28	327,36	2004	x	x	x		x	65		
Shimano Czech Republic, s.r.o.	Japonsko	dopravní prostředky	410	2 339,00	2004		x	x		x	50		
Brose CZ spol. s r.o.	Německo	automobilový	150	1 324,60	2004	x	x	x			50		
Bang & Olufsen s.r.o.	Dánsko	elektronický	200	1 682,60	2005	x	x	x		x	50		
Stant Manufacturing s.r.o.	Velká Británie	automobilový	67	112,00	2005	x	x	x			50		
Siemens Automobilové systémy, s.r.o.	Německo	automobilový	355	393	2005		x				50		
Moravia Timber s.r.o.	Rakousko	dřevozpracující	85	197,60	2005	x	x	x			65		
Bekaert Bohumin s.r.o.	Belgie	ostatní	27	200,80	2005	x	x				50		
Erich Jaeger, s.r.o.	Německo	automobilový	290	162,00	2005	x	x	x		x	50		
S.T.I. CZ s.r.o.	Itálie	strojírenský	50	231,90	2006	x	x	x			50		

Zdroj: Data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

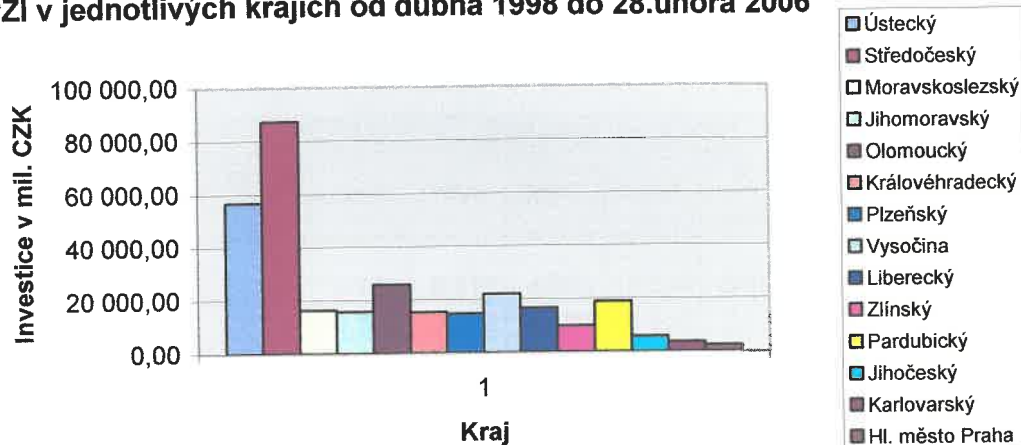
* - Pobídky na: D = daně, PM = pracovní místa, R = rekvalifikace, P = pozemky, I = infrastruktura

Příloha č.5 a z ní vyplývající grafy: Investice do zpracovatelského průmyslu v krajích (duben 1998 – 28. 2. 2006)

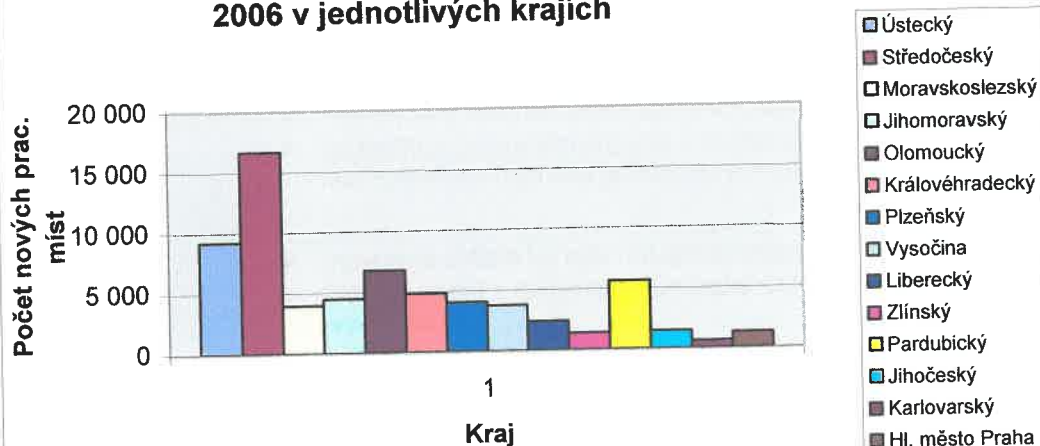
Kraj	Investice v mil. CZK	Nová pracovní místa
Ústecký	56 741,12	9 219
Středočeský	87 313,31	16 666
Moravskoslezský	16 399,48	3 970
Jihomoravský	15 750,04	4 480
Olomoucký	25 791,32	6 813
Královéhradecký	15 411,67	4 853
Plzeňský	14 695,16	4 092
Vysočina	22 017,52	3 762
Liberecký	16 595,13	2 408
Zlínský	9 820,09	1 413
Pardubický	18 833,61	5 659
Jihočeský	5 731,86	1 473
Karlovarský	3 644,50	632
Hl. město Praha	2 443,56	1 300

Zdroj: data převzata z www.czechinvest.cz, 29. 3. 2006 (tabulka i grafy vlastní tvorba)

PZI v jednotlivých krajích od dubna 1998 do 28.února 2006

Nově vytvořená prac. místa od dubna 1998 do 28.února 2006 v jednotlivých krajích

Příloha č.6 ke grafu č.6: Příliv PZI do ČR v letech 1993-2005

Rok	mil. CZK
1993	19 050,40
1994	24 994,40
1995	67 992,80
1996	38 774,80
1997	41 251,40
1998	119 968,50
1999	218 812
2000	192 421
2001	214 585
2002	277 690
2003	59 316
2004	127 844
2005*	263 206,20

Zdroj: data převzata z www.cnb.cz, 21. 3. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

Poznámka: * - předběžná data

Příloha č.7 ke grafu č. 7: Dynamika přílivu PZI do vybraných států střední Evropy (1997-2004)

Země	Příliv PZI v mil. USD							
	1992-1997*	1998	1999	2000	2001	Konečné sumy za roky		
						2002	2003	2004
Česká republika	1 304	3 700	6 310	4 984	5 639	8 483	2 101	4 463
Maďarsko	2 924	3 828	3 312	2 764	3 936	2 994	2 162	4 167
Polsko	2 889	6 365	7 270	9 341	5 713	4 131	4 123	6 159
Slovensko	235	707	428	1 925	1 584	4 094	669	1 122
Slovinsko	166	218	106	137	369	1 686	337	516

Zdroj: data převzata z www.unctad.org, 16. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

* - předběžná data za roky 1992-1997 představují průměr za toto období

Příloha č.8 Přehled informací k Programu na podporu rozvoje průmyslových zón

Podprogramy	• příprava průmyslových zón • regenerace nevyužívaných průmyslových areálů – tzv. brownfields (BF) • výstavba a rekonstrukce nájemních objektů • akreditace průmyslových zón – zvyšování konkurenceschopnosti průmyslových zón
Forma podpory	• nevratná dotace ve výši nákladové mezery • dotace úroků z úvěru na inženýrské sítě vázané na jejich výstavbu • návratná finanční výpomoc z prostředků státního rozpočtu • bezúplatné či zvýhodněné převody státního majetku za účelem podpory rozvoje průmyslových zón
Výše podpory	• nákladová mezera (rozdíl mezi náklady na přípravu projektu a výnosů z tohoto projektu) • v případě výstavby či rekonstrukce infrastruktury již existujících průmyslových zón přímá dotace ve výši 75 % uznatelných nákladů pro města a kraje a 46 % pro podnikatelské subjekty • v případě Akreditace PZ – 400 tisíc Kč (80 % nákladů)
Příjemce podpory	• obec, svazek obcí, kraj • rozvojová společnost • významný investor, který zažádal o investiční pobídky podle zákona
Uznatelné náklady	• kupní cena nemovitosti • technická a dopravní infrastruktura (místní a účelové komunikace, dešťová kanalizace), • příprava území (HTU, přeložky, demolice, odstranění ekologických zátěží atd.) • výstavba a rekonstrukce podnikatelských objektů • technická dokumentace (pouze pro obce u projektu strategické průmyslové zóny)
Specifika a omezení	• min. 10 ha ucelené plochy, min. 5 ha nevyužívané plochy u brownfields • schválený územní plán pro průmyslovou výrobu, obchod a služby • pozemky ve vlastnictví příjemce podpory nebo státu, příp. investora • účast státního rozpočtu nepřesahuje 200 Kč/m² plochy PZ, resp. 1000 Kč/m² plochy BF
Podporované činnosti	• průmyslová výroba a související služby (strategické služby, technologická centra); regenerace brownfields

Příloha č.9: Historie Programu na podporu rozvoje průmyslových zón

Zdroj: www.czechinvest.cz, 27. 4. 2006

1998

Podpora rozvoje průmyslových zón byla zahájena v roce 1998 usnesením vlády, které schválilo dotaci 55,5 mil Kč na investiční přípravu průmyslových zón měst Karviná a Bystřice nad Pernštejnem (o celkové výměře 52,5 ha) jako předpoklad tvorby nových pracovních příležitostí v oblastech postižených restrukturalizací průmyslu.

1999

Na realizaci Programu pro podporu rozvoje průmyslových zón pro rok 1999 bylo v rozpočtu vyčleněno celkem 167,5 mil Kč. Dotaci získalo celkem 18 obcí na přípravu zón o celkové výměře 336 ha. Sedm těchto průmyslových zón získalo investora už v roce 1999 (celkem tyto investice dosáhly 284 mil. USD) a bylo zde přislíbeno vytvoření celkem 2 900 nových pracovních míst.

2000

Pro rok 2000 vyčlenila sněmovna ve státním rozpočtu celkem 393,3 mil. Kč pro realizaci Programu. Dotaci obdrželo celkem 34 projektů průmyslových zón o celkové výměře 598 ha. V rámci procesu udělování investičních pobídek bylo podpořeno 15 ploch, včetně území v Hranicích na Moravě, kde nadnárodní koncern Philips vybudoval továrnu na výrobu obrazovek.

2001

V roce 2001 bylo vytvořeno celkem 643 ha nových průmyslových zón a ze státního rozpočtu byly uvolněny dotace na podporu výstavby průmyslových zón v celkové výši 519 mil. Kč. Současně byla zahájena příprava první strategické zóny v České republice v Kolíně na základě usnesení vlády č. 708/01. Tato zóna o rozloze téměř 300 ha umožnila lokalizaci strategického projektu Toyota PSA Peugeot Citroen, který po dokončení vytvoří 2 000 nových pracovních míst.

2002

Pro realizaci Programu na podporu rozvoje průmyslových zón bylo v roce 2002 uvolněno ze státního rozpočtu celkem 1 277 mil. Kč. Prioritou v roce 2002 byla zejména podpora přípravy strategických průmyslových zón. Dále byly v souladu s podmínkami Programu podpořeny zejména ty zóny, u nichž již byl znám investor, který současně splňoval podmínky pro udělení investičních pobídek podle zákona o investičních pobídkách. Nakonec bylo v závěru roku podpořeno i několik tzv. rozvojových zón. Zároveň byla v roce 2002 významným způsobem nastartována příprava prvního projektu regenerace tzv. brownfields – příprava nového využití bývalého vojenského letiště v Žatci. Zde se v současné době ve spolupráci s Ústeckým krajem připravuje strategická průmyslová zóna Triangle o rozloze 260 ha. Na přípravu této zóny byly uvolněny prostředky na sanaci starých ekologických

zátěží a demolice nevyužívaných objektů po Armádě ČR v rámci Podprogramu Regenerace průmyslových zón v roce 2003

2003

Od roku 2003 je program více zaměřen na podporu účasti privátního sektoru v přípravě průmyslových zón a umožňuje získat podporu i tzv. rozvojovým společnostem. Podpora je poskytována ve výši nákladové mezery. V roce 2003 bylo v rámci Programu čerpáno 854,547 mil. Kč a připraveno 11 průmyslových zón o celkové rozloze téměř 1 076 hektarů, z nichž tři mají podle rozsahu projektu a výše poskytnuté dotace nadregionální význam a byly podpořeny již v minulých letech. Z velké části byla realizovaná 1. etapa přípravy strategické průmyslové zóny Triangle na území bývalého vojenského letiště Žatec.

2004

V roce 2004 byl Program rozšířen a určen zejména pro přípravu nemovitostí pro pobídkové investory a strategické průmyslové zóny. Připravená území jsou vedle investičních pobídek významným faktorem pro lákání strategických investorů.

V roce 2004 bylo v rámci Programu čerpáno celkem 1 042 mil. Kč, díky nimž bylo podpořeno 13 průmyslových zón o celkové rozloze 1232 hektarů. Čtyři z těchto průmyslových zón mají podle rozsahu projektu a výše poskytnuté dotace strategický význam pro národní hospodářství. Kromě toho bylo v roce 2004 v rámci převodu pozemků ve vlastnictví státu a správě Pozemkového fondu ČR podpořeno celkem sedm průmyslových zón.

K 31.12.2004 byla na podporu rozvoje průmyslových zón poskytnuta dotace z rozpočtové kapitoly MPO ČR ve výši téměř 4,26 mld.Kč a bylo převedeno 344 ha pozemků PF ČR. Díky této podpoře bylo investičně připraveno 1800 ha průmyslových zón, na kterých se rozhodlo umístit své výrobní závody 269 výrobních investorů. Tito investoři se rozhodli investovat celkem 137 mld.Kč a vytvořit 57 tisíc pracovních míst. Výše uvedenou dotací byl dále podpořen rozvoj dvou již existujících průmyslových zón o celkové ploše 240 ha, na jejichž území zaměstnávalo 15 firem 3200 lidí. Obsazenost investičně připravených ploch v rámci Programu dosáhla 70%.

Příloha č.11 ke grafu č.12: Počet průmyslových zón podpořených v rámci PPRPZ v jednotlivých krajích za období 1998-2005

a grafu č.13: Podíl výše podpory průmyslových zón z celkové částky 5 620,228 mil. CZK podpořených v rámci PPRPZ v jednotlivých krajích za období 1998-2005

Kraj	Počet PZ	Celková rozloha v ha	Celková dotace v tis. CZK
Jihomoravský	11	243,33	378 263
Jihočeský	4	109,8	49 402
Vysočina	9	139,61	165 490
Královehradecký	5	77,26	144 438
Liberecký	2	30,89	převod z PF
Olomoucký	8	170,36	151 849
Moravskoslezský	13	584,49	750 257
Pardubický	4	107,2	91 300
Plzeňský	5	289,08	1 076 038
Středočeský	10	451,68	2 016 492
Ústecký	17	811,02	754 213
Zlínský	4	49,09	42 486
Celkem	92	3063,81	5 620 228

Zdroj: Data převzata z www.czechinvest.cz, 23. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

Příloha č.12 ke grafu č.14: Příliv PZI do jednotlivých krajů (bez hl. města Prahy) od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2004

Kraj	Příliv PZI za rok v tis. CZK			
	2001	2002	2003	2004
Hlavní město Praha	95 290 839	128 384 266	-75 619 254	461 304 438
Středočeský kraj	7 863 191	9 987 270	19 907 600	107 247 708
Jihočeský kraj	4 132 002	3 200 682	-5 441 554	8 509 932
Plzeňský	5 869 036	10 938 089	-269 356	-2 523 180
Karlovarský	592 531	3 679 048	-956 298	1 619 795
Ústecký	8 331 499	6 995 377	-8 446 281	8 010 422
Liberecký	1 991 091	4 539 904	6 569 433	14 737 304
Královehradecký	2 670 487	3 072 872	1 420 275	1 570 895
Pardubický	5 367 092	-962 890	12 910 393	-5 026 075
Kraj Vysočina	9 899 863	-5 932 555	13 431 302	1 573 331
Jihomoravský	7 108 311	525 085	11 401 527	20 502 538
Olomoucký	6 479 548	2 263 476	4 388 796	2 781 259
Zlínský	6 092 303	4 388 569	-2 663 052	733 815
Moravskoslezský	2 235 504	12 114 945	19 621 050	39 036 697

Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba i výpočty)

Kraj od r. 2000	Stav PZI k ... v tis. CZK				
	k 31.12.2000	k 31.12.2001	k 31.12.2002	k 31.12.2003	k 31.12.2004
Hlavní město Praha	389 373 708	484 664 547	613 048 813	537 429 559	998 733 997
Středočeský kraj	97 035 125	104 898 316	114 885 586	134 793 186	242 040 894
Jihočeský kraj	31 074 604	35 206 606	38 407 288	32 965 734	41 475 666
Plzeňský	33 252 622	39 121 658	50 059 747	49 790 391	47 267 211
Karlovarský	10 507 618	11 100 149	14 779 197	13 822 899	15 442 694
Ústecký	60 947 091	69 278 590	76 273 967	67 827 686	75 838 108
Liberecký	15 774 909	17 766 000	22 305 904	28 875 337	43 612 641
Královéhradecký	17 100 517	19 771 004	22 843 876	24 264 151	25 835 046
Pardubický	22 410 793	27 777 885	26 814 995	39 725 388	34 699 313
Kraj Vysočina	14 482 382	24 382 245	18 449 690	31 880 992	33 454 323
Jihomoravský	51 409 480	58 517 791	59 042 876	70 444 403	90 946 941
Olomoucký	17 866 271	24 345 819	26 609 295	30 998 091	33 779 350
Zlínský	20 328 300	26 420 603	30 809 172	28 146 120	28 879 935
Moravskoslezský	36 848 238	39 083 742	51 198 687	70 819 737	109 856 434

Zdroj: Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

Příloha č.13 ke grafu č.16: Příliv PZI do jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje od 1. 1. 2001 do 31.12.2004

Okres	Stav PZI v tis. CZK						
	K 31.12.1998	K 31.12.1999	K 31.12.2000	K 31.12.2001	K 31.12.2002	K 31.12.2003	K 31.12.2004
Bruntál	252 975	603 847	695 509	681 556	1 931 923	2 280 884	2 598 722
Frydek- Místek	3 233 113	2 094 508	3 056 101	2 839 085	7 070 454	7 433 536	9 809 829
Karviná	542 026	1 074 910	1 622 963	2 544 297	2 832 975	3 565 047	4 859 417
Nový Jičín	4 399 953	2 440 815	7 429 438	8 270 497	8 473 962	10 363 082	11 630 923
Opava	3 054 802	3 634 526	4 811 441	5 550 492	6 604 094	6 115 719	6 177 514
Ostrava- město	8 022 021	15 262 938	19 232 787	19 197 815	24 285 280	41 061 469	46 913 807

Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba)

Okres	Toky PZI v letech v tis. CZK					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bruntál	350 872	91 662	-13 953	1 250 367	348 961	317 838
Frydek-Místek	-1 138 605	961 593	-217 016	4 231 369	363 082	2 376 293
Karviná	532 884	548 053	921 334	288 678	732 072	1 294 370
Nový Jičín	-1 959 138	4 988 623	841 059	203 465	1 889 120	1 267 841
Opava	579 724	1 176 915	739 051	1 053 602	-488 375	61 795
Ostrava-město	7 240 917	3 969 849	-34 972	5 087 465	16 776 189	5 852 338

Zdroj: www.cnb.cz, 4. 4. 2006 (tabulka vlastní tvorba i výpočty)